

Esimerk. luku 83/ 8.4. 1986

KYRÖJOEN YLÄOSAN INVENTOINTI

Suoritettu vesistösuunnitelmaan kuuluvalla
alueella Ylistarossa ja osin Nurmon sekä
Seinäjoen puolella 1985

Hannu Kotivuori ja
Markku Heikkinen

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
JOHDANTO	1
KOHDEHAKEMISTO	3
ESINEHAKEMISTO	5
KOhteet karttalehdittäin	7
T ^o POGRAFIKARTTAOTTEET	8
ARVIO MAANKOHOAMISNOPEUDEN MUUTTUMISESTA YLISTAROSSA	9
LÖYTÖKOhteet (numerojärjestyksessä)	14
AJALTAAN EPÄMÄÄRÄISET KOhteet JA LUONNONMUODOSTUMAT	63
VESISTÖSUUNNITELMAN VAIKUTUS LÖYTÖKOhteisiin	69
DIALUETTELO	70
NEGATIIVILUETTELO	73
KARTTALUONNOKSET	76
VALOKUVAT	79

JOHDANTO

Vesihallituksen Vaasan vesipiirin vesitoimiston ilmoitettua 31.10.1984 museovirastoon Kyröjoen yläosan vesistötyön jatkuvan erityisesti Kitin-
ojan ja Hanhikosken välisellä osuudella, voitiin varhaisemman arkeologi-
sen tutkimuksen perusteella olettaa suunnitelman vaarantavan muinaismuis-
tolain (295/1963) suojaamia muinaisjäännöksiä. Lisätutkimukset todettiin
tarpeellisiksi ja vesihallitus vahvisti varanneensa työn suorittamiseen
museoviraston esihistorian toimiston arvion mukaisen määrärahan. Valmis-
telutyön jälkeen varsinainen maastotyö suoritettiin FK Hannu Kotivuoren
ja HuK Markku Heikkisen toimesta 15.-28.7.1985.

Suunnitelman mukaan vesistötyön välittömät vaikutukset ulottuvat Seinä-
joen keskustan tuntumasta aina Ylistaron kirkonkylään asti. Kirkkokos-
ken voimalaitos ja Kirkkolammen säännöstelypato kohdealueen viimeisinä
työpisteinä alajuoksun suunnassa kuuluvat Jyllinkosken Sähkö Oy:n hank-
keisiin. Kylänpään säännöstelypato ja voimalaitos sekä vesistötyöt tämän
voimalaitoksen yläpuolisella jokialueella, mm. noin 22 pumppaamoja, eris-
tysojat, tulvakynnykset, Röyskölän ja Kiikun säännöstelypadot, kuuluvat
Vaasan vesipiirin työkohteisiin. Lisäksi vesialueen muutostöiden on ar-
vioitu säilyttävän tulvaveden korkeuden korkeintaan 40 metrin korkeus-
käyrän tasolla, joka vastaa arkeologisesti merenrannan korkeutta kivi-
kauden loppupuolella (vrt. s. 8). FM Markku Torvinen laati vastaavan in-
ventointikertomuksen (ks. museoviraston esihistorian tsto:n topografinen
arkisto) vuonna 1979 nykyisen suunnitelma-alueen eteläpuolella olevalla
jokialueella. Hän tutki Seinäjoen puoleisten rantojen lisäksi Ylistaron
ja Nurmon puoleisia seutuja mainitun korkeuskäyrän tuntumassa aina Han-
hikoskelle asti, mistä löytyi Kuparin tilan RN:o 19:12 (ks. em. kertomus
s. 6, kohta 11 ja tämä kertomus s. 24, kohta 6) maalta kivikautinen asuin-
paikka.

Ylistarossa on aikaisemmin suoritettu inventointia vain paikallisesti
ja muutamia muinaisjäännösten tarkastuksia Ari Siiriäisen ja Kerttu It-
kosen toimesta vuosina 1966, 1968 ja 1969, mutta koko kunnan kattavaa,
yhtenäistä inventointia ei ole tehty.

Tämän työn puitteissa pyrittiin tarkastamaan välittömästi suunnitelma-alueella tai sen tuntumassa olevat (myös aikaisemmin tunnetut), paikkakuntalaisten ilmoittamat ja metsätyönjohtaja Jaakko Loukolan välittämät tiedot maastossa havaituista, mahdollisista muinaisjäännöksistä. Lisäksi paikannettiin museoviraston esihistorian toimistosta saadut irtolöytötiedot mahdollisuuksien mukaan nyky-ympäristöön sekä etsittiin karttoja ja topografisin menetelmin uusia kohteita. Kaikki tietoon tulleet, suunnitelman vuoksi mahdollisesti vaarantuvat, esihistorialliset muinaisjäännökset tarkastettiin.

Kohteet on selostettu ja numeroitu lähinnä etelästä, joen yläjuoksulta kohti pohjoista ja lopulta länteen kaartuvaa jokivartta seuraten. Kertomuksen numrointi ei vastaa kyseisten kuntien muinaisjäännöksistä käytettyä inventointinumerointia, vaan ne on ilmoitettu, esim. YLISTARO 11, kunnanimen jälkeen ja aikaisemmin tunnettujen kohteiden osalta. Kohdehakemisto (s. 3) ilmoittaa nyt tarkastetut kohteet numerojärjestyksessä. Kohteiden jakautuminen peruskarttalehdille 1:20 000 on esitetty sivulla 7. Esinehakemisto kohdeviitteineen on sivuilla 5-6 sekä dia- ja negatiiviluettelot sivuilla 70-75. Mikäli tarkkaa löytöpaikkaa ei ole voitu osoittaa, ilmoittavat annetut koordinaatit tilan päärakennuksen tai vastaavan keskeisen karttapisteen paikkaa.

Tähän luetteloon ei ole sisällytetty kaikkia alueen tunnettuja muinaisjäännöksiä ja irtolöytöjä kunnittain, vaan se on laadittu kyseisen vesistöjännöstelyn puitteissa. Kuitenkin laadinnassa on pyritty huomioimaan tietojen tarkentaminen, täydentäminen ja mahdolliset muutokset. Kohteiden rauhoitusluokituksessa on noudatettu museoviraston esihistorian toimiston omaksumaa käytäntöä:

Luokka I = säilytetään sellaisenaan,

Luokka II = rauhoitetaan tutkittavaksi, jonka jälkeen se siirretään luokkaan I tai III

Luokka III = tuhoutunut tai tutkittu kohde, jonka säilyttäminen ei ole tarpeen tai mahdollista.

Helsingissä 19.12.1985


Hannu Kotivuori

tutkija


Markku Heikkinen

tutkija

KOHDEHAKEMISTO

Nro		Sivu
5421	1 (Seinäjoki 1) Niemistö, Tervalta, kivik. asuinpaikka	14 HJR/743 010001
5445	2 (Seinäjoki 41), kk, Ruohoneva, kivik. asuinpaikka	17 HJR/743 010005
5426	3 (Seinäjoki 42), kk, Nurminiemi, kivik. asuinpaikka	18 HJR/743 010006
	4 Ylistaro, Topparla, Kotipelto, kivik. löytöpaikka	20
54217	5 Ylistaro, Topparla, Kitinkangas, kivik. asuinpaikka	21
54217	6 (Ylistaro 11), Topparla, Kupari, kivik. asuinpaikka	24 HJR/975 010011
54213	7 Ylistaro, Topparla, Kangas, kivik. asuinpaikka/ pronssikaut.? asuinpaikka	25 HJR/975 010013
54214	8 Ylistaro, Topparla, Viinapränninlakso, kivikaut. asuinpaikka	27 HJR/975 010014
	9 Ylistaro, Lahti, Kallio, kivikaut. löytöpaikka	30
	10 (Lapua) kk, Hangasmaa, kivikaut. löytöpaikka	31
	11 Ylistaro, Lahti, Nyman, kivikaut. löytöpaikka	33
54217	12 Ylistaro, Lahti, Pohjanlahti, pronssikaut.? röykkiö	34
	13 Ylistaro, Heikkola, Palaneenkalliot ja Lammavuori luontaisia kivikoita	36 HJR/975 090001
54219	14 Ylistaro, Heikkola, Yht. maa ja Latva-Hirvi, kivikaut. asuinpaikka	37 HJR/975 010001
54220	15 Ylistaro, Heikkola, Isosaari, kivikaut. asuinpaikka	40 HJR/975 010016
54217	16 Ylistaro, Heikkola, Kapulakallio, pyyntikuoppia, miilu	42 HJR/975 010017
54218	17 Ylistaro, Untamala, Yli-Lammi, kivikaut. asuinpaikka	43 HJR/975 010018
	18 Ylistaro, Untamala, Rauniokallio, hist. ajan pakolinna?	45
	19 Ylistaro kk, Kyyränmäki, kivikaut. löytöpaikka	47
	20 Ylistaro kk, Kyyränmäki, tuhoutunut kuppikivikallio?	48
54219	21 Ylistaro, Kullahankallio, rautakaut.? röykkiöitä	49 HJR/975 010004
	22 Ylistaro, Lahti, Kullahankallio, luontaista kivikkoa	50
	23 Ylistaro kk, Kirkkokoski, rautakaut. löytöpaikka ja hist.ajan kalmisto?	52
	24 Ylistaro, Heikkola, Korkoistenvuori, kivi- tai pronssi- kaut. asuinpaikka	54
2	25 Ylistaro, Kaukola, Saari, pronssikaut.? asuinpaikka	56 HJR/975 010002
5423	26 Ylistaro, Kaukola, Tuppimäki, epämäär. kivilatomuksia	57 HJR/975 010003

27	Ylistaro, Torkkola, Pihlajakorpi, kivikaut. löytöpaikka	59
28	Ylistaro, Lahti, Riitamäki, kivikaut. löytöpaikka	61
29	Ylistaro, Untamala, Kirkkokallio, luontainen kivikko	63
30	Ylistaro, Untamala, Mäntykallio, luontainen kivikko	63
31	Ylistaro, Kaukola, Etu-Kontio, luontainen kivikko	63
32	Ylistaro, Kaukola, Järinlakso, luontainen kivikko	63
33	Ylistaro, Heikkola, Rajamäenkoski, kirkkoveneen löytö- paikka	65
34	Ylistaro kk, Viitala, luontainen kivikko	65
35	Ylistaro kk, Kyläinpää, erik. luonnonmuodostuma	65
36	Ylistaro, Topparla, Naarminkivi; kivi, jossa kirjoitusta?	65

ESINEHAKEMISTO

"kivikaudelta"

Nro	esine	kohde	sivu
KM 1015	tasataltta	2. Seinäjoki 41	17
KM 1016	tasataltta	2. Seinäjoki	17
KM 1017	kourutaltta	1. Seinäjoki 1	14
KM 2321:971	kirves	1. Seinäjoki 1	14
KM 2443:196	tasataltta	9. Ylistaro	30
KM 2610:431	tasataltta	10. Ylistaro	31
KM 2981:16	tasataltta	1. Seinäjoki 1	14
KM 7759	venekirves	14. Ylistaro	37
KM 12892	reikäkivi	19. Ylistaro	47
KM 13221	kourutaltta	1. Seinäjoki 1	14
KM 13625	kvartsi-iskoksia	24. Ylistaro	54
KM 13664	keramiikkaa, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	14. Ylistaro	37
KM 17201	keramiikkaa, kvartsi-iskoksia ja -esineitä, palanutta luuta	14. Ylistaro	37
KM 20623	kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	2. Seinäjoki 41	17
KM 20624	kvartsi-iskoksia	3. Seinäjoki 42	18
KM 20625	kvartsi-iskoksia	6. Ylistaro	24
KM 22974	kvartsikaavin, keramiikkaa, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	5. Ylistaro	21
KM 22975	huuhtoutunutta keramiikkaa, savitiivistettä?, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	7. Ylistaro	25
KM 22976	kiviesineen katkelma, kvartsikaapimia, keramiikkaa, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	8. Ylistaro	27

Nro	esine	kohde	sivu
KM 22977	kvartsikaapimia, kiviesineen katkelma, keramiikkaa, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	14. Ylistaro	37
KM 22978	kvartsikaavin, keramiikkaa, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	15. Ylistaro	40
KM 22979	kvartsikaavin ja -iskoksia	17. Ylistaro	43
KM 23093	kvartsikaavin ja -iskoksia	6. Ylistaro	24
Ylistaron museo			
	reikäkivi	24. Ylistaro	54
	venekirves	27. Ylistaro	59
Ylistaro-Seura			
	reikäkivi	28. Ylistaro	61
Yksityisen hallussa			
	kivitaltta? (Elis Nyman) kvartsinnuolenkärki	11. Ylistaro	33
	(Lauri Niemi)	4. Ylistaro	20
"pronssikaudelta?"			
KM 13662	tasataltta	25. Ylistaro	56
KM 17664	kvartsiesineitä, -ytimiä ja -iskoksia	25. Ylistaro	56
"rautakaudelta"			
KM 2086:360	onsikirves	23. Ylistaro	52

KOHTEET KARTTALEHDITTÄIN

(peruskartan nro)		(kohteen nro)
2222 05	Jouppila (1969)	1
2222 06	Munakka (1969)	2, 3
2311 04	Malkamäki (1969)	4-10, 25, 26, 31-33
2311 05	Kosola (1969)	11-18, 28
1333 10 + 2311 01	Ylistaro (1969)	19-24, 34-35
1244 12	Orisberg (1970)	27
1333 11 + 2311 02	Lehmäjoki (1969)	29, 30
2311 07	Lapua (1969)	36

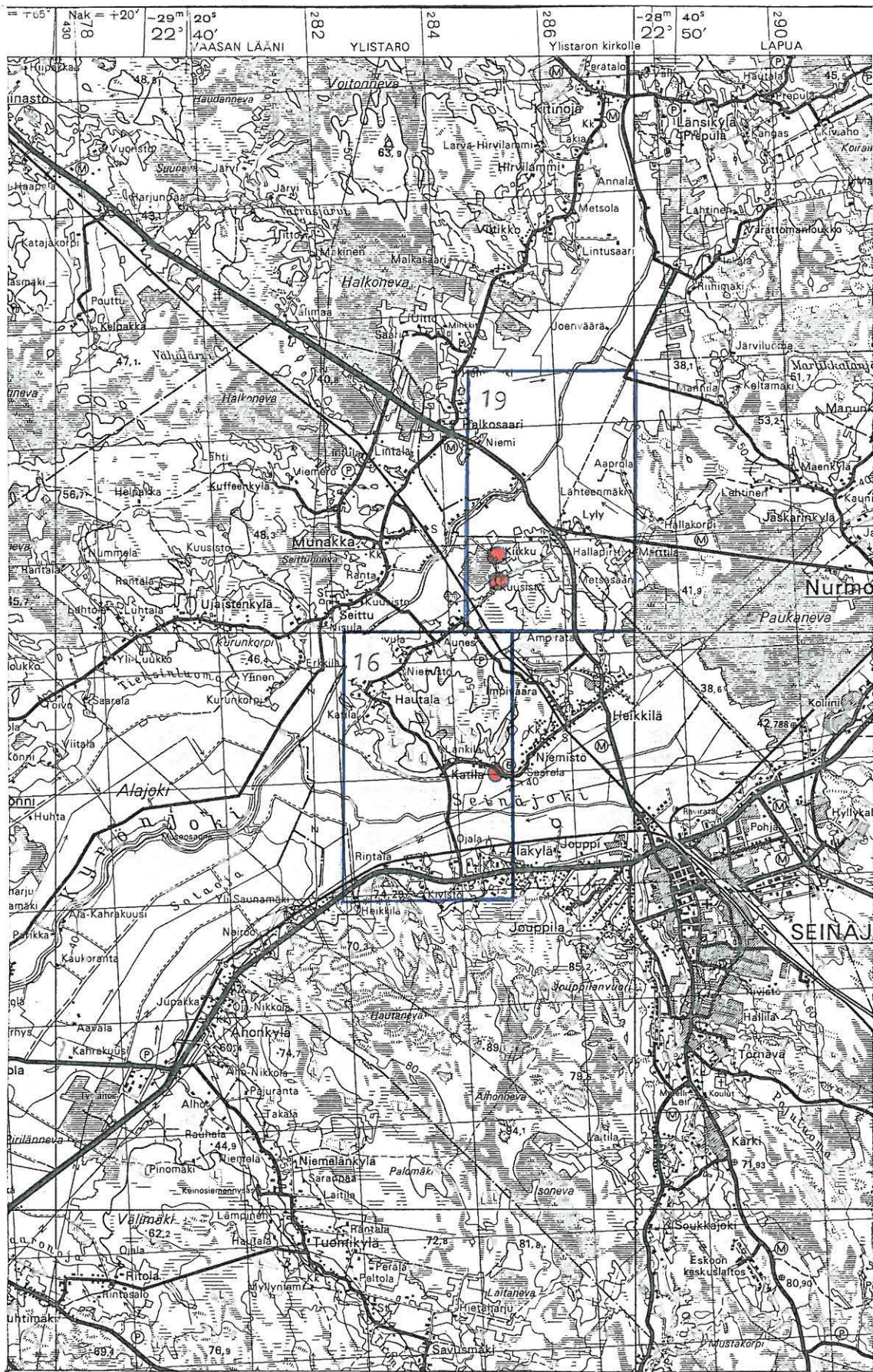
ARVIO MAANKOHOAMISNOPEUDEN MUUTTUMISESTA YLISTAROSSA

Lähteet: Kääriäinen, Erkki. 1953. On the recent uplift of the earth's crust in Finland. Fennia 77, N:o 2, s. 58-59 ja fig. 14.

Tolonen, Kimmo et al. 1979. Iron Age cultivation in SW Finland. FM 1976, s. 53.

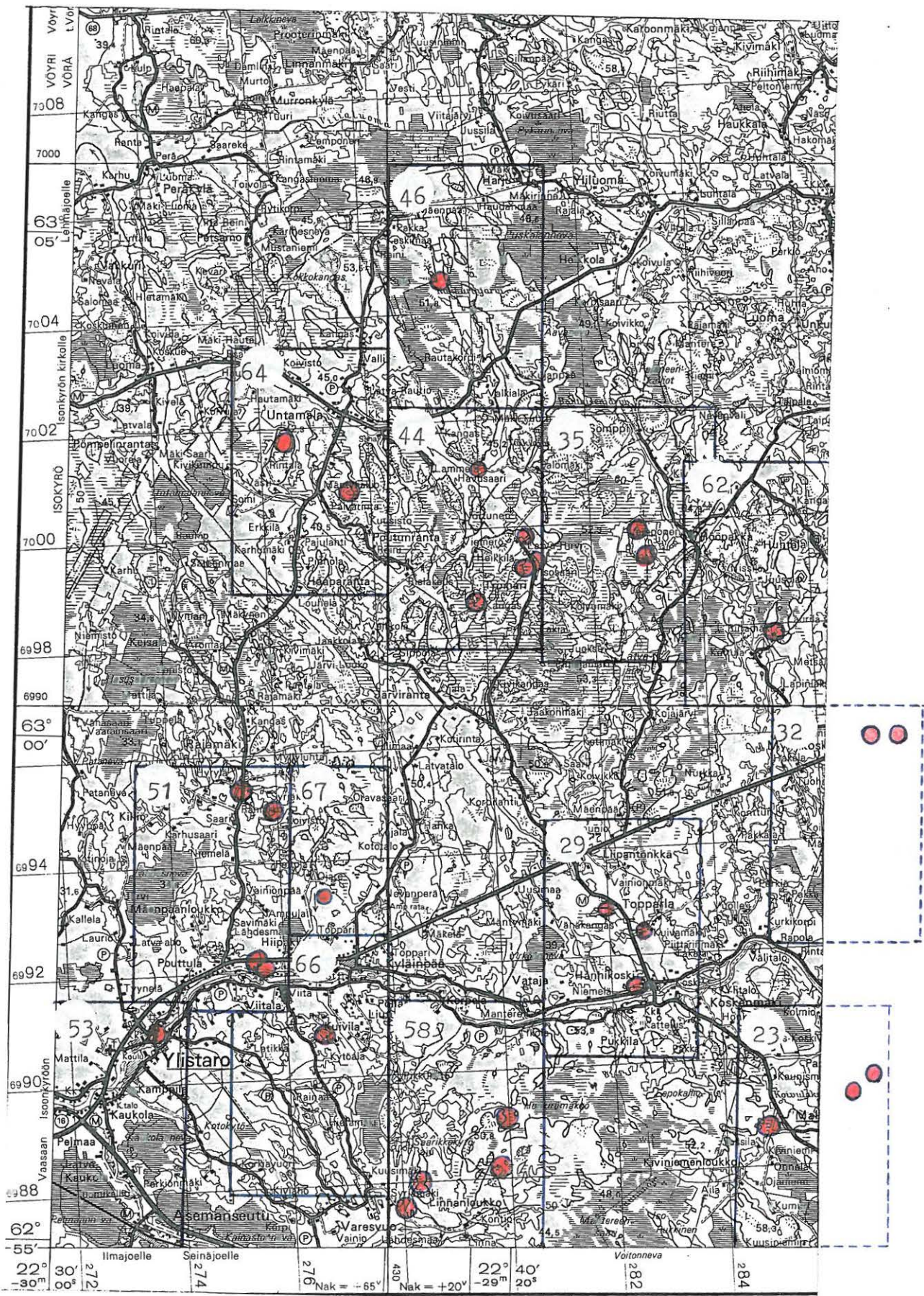
Käytetyt arvot: 1) maankohoamisnopeus 8,1 mm/v
 2) ekstrapoloitu vuodesta 2000 jKr.
 3) maankohoamisnopeuden muutos 1,7 %/vs

vuosi	y.m.p.	muutos/vs	vuosi	y.m.p.	muutos/vs
2000+	0,0 m	81,0 mm	1100-	33,2	136,5
1900	0,8	82,4	1200	34,6	138,8
...			1300	36,0	141,2
1000	8,9	95,8	1400	37,5	143,6
900	9,9	97,4	1500	38,9	146,0
800	10,9	99,1	1600	40,4	148,5
700	11,9	10,8	1700	41,9	151,0
600	12,9	102,5	1800	43,5	153,6
500	13,9	104,2	1900	45,0	156,2
400	15,0	106,0	2000	46,6	158,9
300	16,1	107,8	2100	48,2	161,6
200	17,2	109,6	2200	49,9	164,3
100	18,3	111,5	2300	51,6	167,1
0	19,4	113,4	2400	53,3	170,0
100	20,6	115,3	2500	55,0	172,9
200	21,7	117,3	2600	56,7	175,8
300	22,9	119,3	2700	58,5	178,8
400	24,2	121,3	2800	60,3	181,8
500	25,4	123,4	2900	62,2	184,9
600	26,6	125,5	3000	64,1	188,0
700	27,9	127,6			
800	29,2	129,8			
900	30,5	132,0			
1000	31,9	134,2			

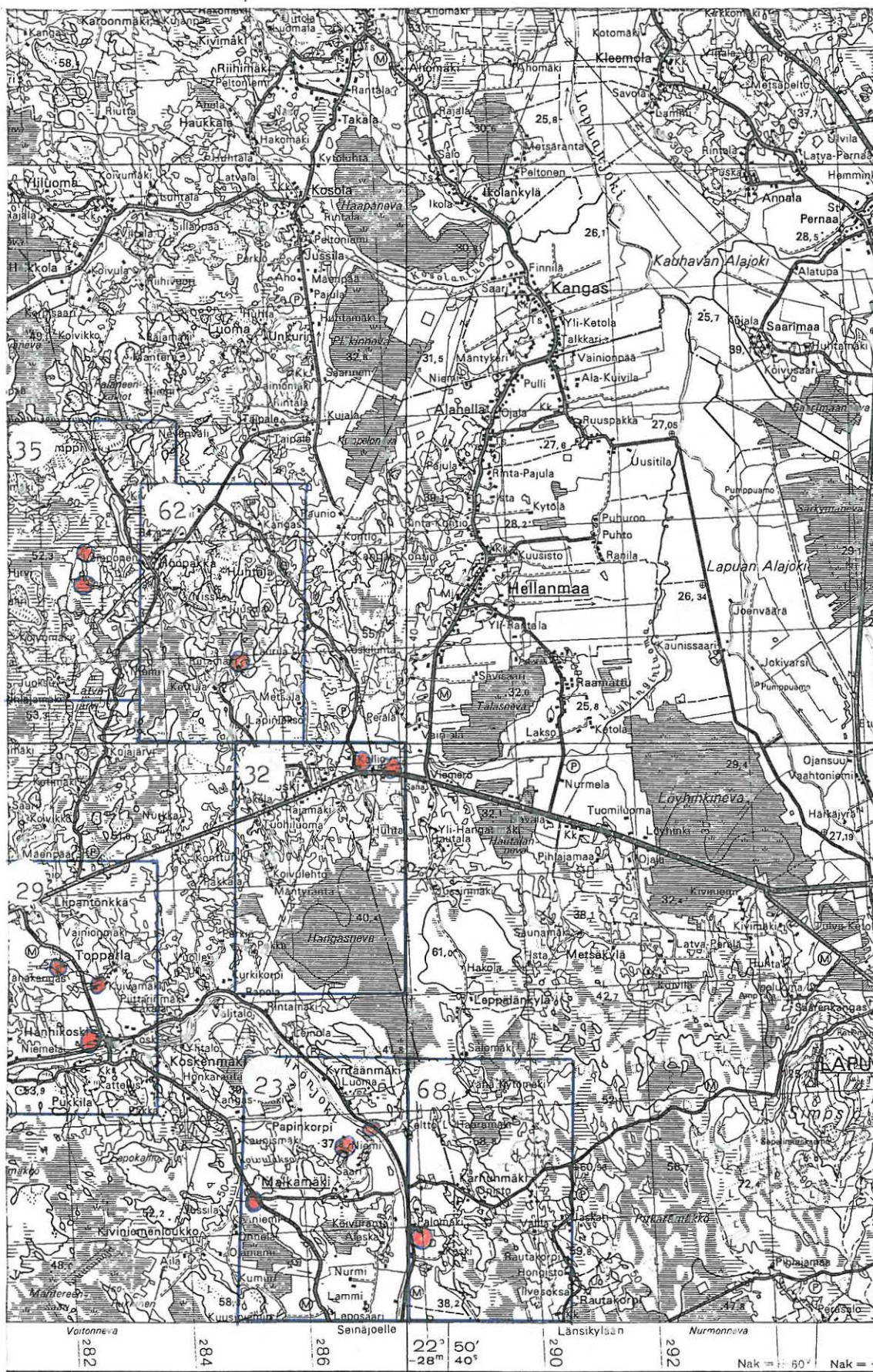


69 86
 69 84
 69 82
 69 80
 69 78
 69 76
 69 74
 69 72
 69 70
 69 68
 69 66
 69 64

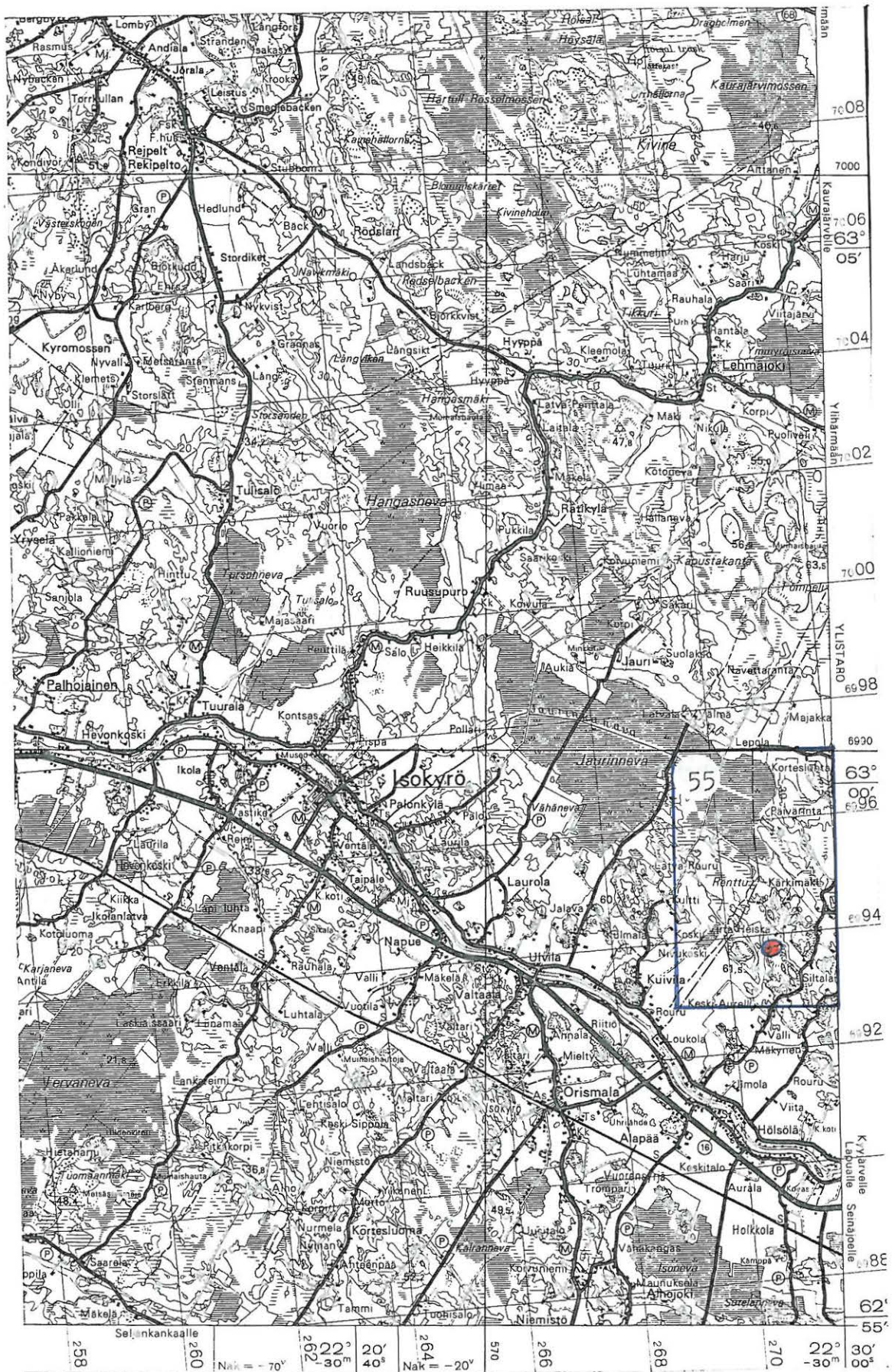
Feruskarttaotteiden sijainti topografikartalla 2222 SEI-NÄJOKI. Mk 1:100 000, 1973.



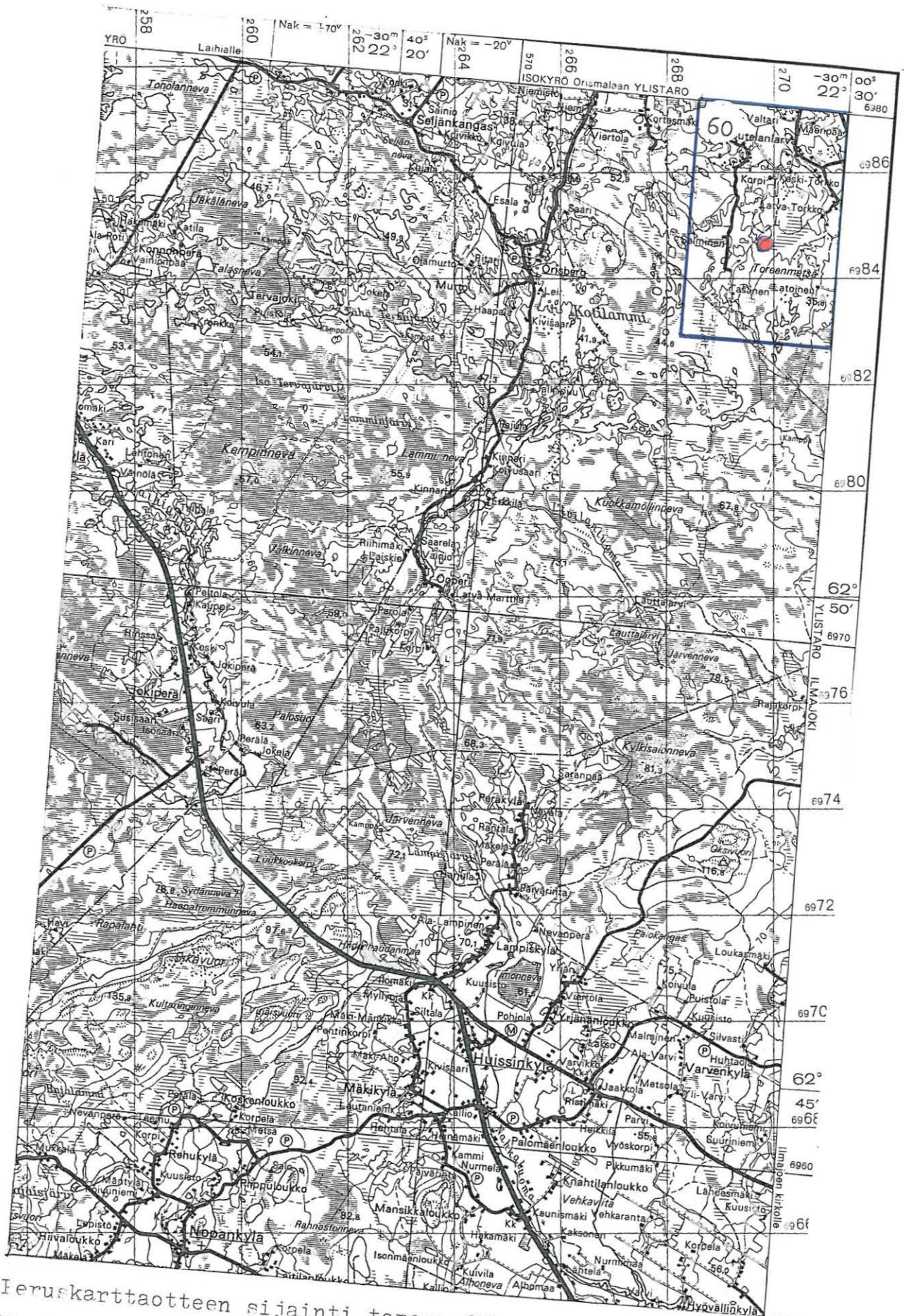
Ieruskarttaotteiden sijainti topografikartalla 2311 LAIUA.
 Mk 1:100 000, 1972.



Ieruskarttaotteiden sijainti topografikartalla 2311 LAPUA.
 Nk 1:100 000, 1972.



Ieruskarttaotteiden sijainti topografikartalla 1333 LAHIA.
 Mk 1:100 000, 1973.



Peruskarttaotteen sijainti topografikartalla 1244 JURVA.
 Mk 1:100 000, 1972.

nyz 743 01 0001

1. SEINÄJOKI 1

peruskartta 2222 05 JOUPPILA

SKL 1

x = 6967 50 p = 6974 00

y = 437 70 i = 284 76

z = 40-45

Niemistö, Tervalan

kivikautinen asuinpaikka, luokka II

Löydöt:

KM 1017: kourutaltoa, joka löytyi Krapin torpan alueelta, Niemistön ja Katilan tilojen välisestä laaksosta. Diar. 1868.

KM 2321: kirves, joka on löydetty Niemistön kylästä Tervalan talon maalta Sotkasvuolteen nevesta ojaa luotaessa. S. Wilskmanin lähetys 8.4. 1885.

KM 2981:16: tasataltoa, joka on löydetty kiviröykkiöstä kyynärän syvyydestä Jaakko Tervalan maalta. Esine on saatu museoon S. Wilskmanin lähettämänä 1.5.1894.

KM 13221: kourutaltoa, jonka löysi Arvi Tervalan v. 1941 Seinäjoen pitäjän Niemistön kylän Tervalan tilan maalta n. 50 m Tervaojasta Niemistöön päin pellolta, tien reunasta n. 5 m. Esine oli ruskeassa hiekassa. Paikalla oli kvartseja, muttei sirpaleina. Diar. 27.5.1953.

Maanomistaja: RN:o 8:144 Martta ja Jaakko Saari

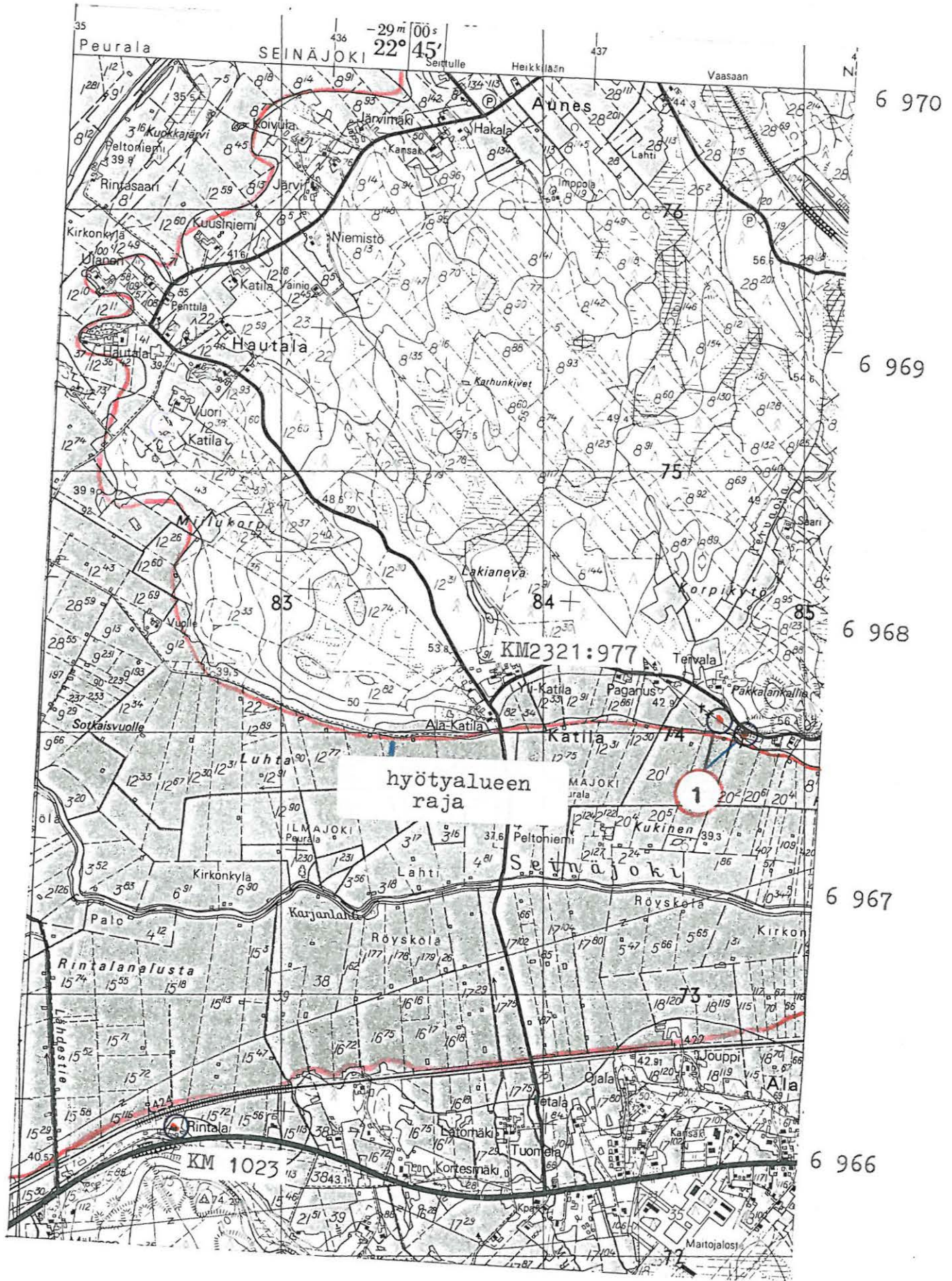
Koordinaattien osoittamassa paikassa havaitsi FM Markku Torvinen inventoinnin yhteydessä Tervalan aluetta tarkastaessaan kvartsi-iskoksia n. 20 x 60 m:n alalla, joten tämän alueen lähistöltä, mahdollisesti noin 200 m:n päästä lännessä olevalta, loivasti Seinäjokeen viettävältä peltoalueelta löytyneiksi oletetut ja tiedetyt (KM 13221) esineet voidaan epäilyksettä lukea asuinpaikkalöytöihin. Alueen tarkkaa laajuutta ei kuitenkaan ole määritelty. Ilmeisesti Ala-Katilan talon ja Pakkalankallion välisellä, etelään aukeavalla peltorinteellä ja kivikautista asutusta 40 m:n merenpintakorkeuden tuntumassa ja yläpuolella laajemminkin alueella, kuten irtolöytöjen hajanaisuus ja runsaus antaa olettaa. Itse Tervalan tila sijaitsee Niemistön ja Katilan taajamien alueella olevan, Seinäjokeen laskevan Tervaojan itäpuolella, kylätien pohjoisreunassa. Tien eteläpuoli on pääosin peltoa ja pohjoisreuna asutuksen pilkkomaa kalliois-

ta metsämaata. Asuinpaikan keskeiset osat lienevät Tervalan tilan eteläpuolella olevalla pelloilla. Paikalla on suoritettu useita tarkastuksia; FM Kerttu Itkonen totesi pelloilla vuonna 1968 "huonoja kvartseja" (ks. tark.kert., esihistorian tsto:n top.arkistossa), FM Markku Torvinen ei vuonna 1978 vielä havainnut seuraavana vuonna löytämäänsä peltoa, jossa oli kvartsi-iskoksia. Tämän työn yhteydessä suoritettu katsaus ei viljan ollessa kasvussa tuottanut tuloksia.

Valokuvat: f. 49309-10 (FM Markku Torvinen 1978)

Diat:

- ks. FM Markku Torvisen inv.kert.: Seinäjoki 1978 s. 17-19.
- ks. peruskarttaote s. 16
- lisäyksiä:



Ote peruskartasta 2222 05 JOUPPIIA. 1:20 000, 1969.

nr 743 01 0005

2. SEINÄJOKI 41

SKL 5

peruskartta 2222 06 MUNAKKA

x = 6971 00 p = 6977 40

y = 2437 64 i = 284 85

z = 40-45

Seinäjoki (Munakka), Ruohoneva

kivikautinen asuinpaikka, luokka II

Löydöt:

KM 1015: tasataltta: "Funnen nära Ruohoniemi torp under Mäenpää hemman".

Ks. Suomi IX, n. 229. Diar. 1868.

KM 1016: tasataltta, joka löytyi samalta paikalta kuin edellinenkin esi-
ne. Ks. Suomi IX, n. 230. Diar. 1868.

KM 20623:1-2: kvartsi-iskoksia ja palanutta? luuta, jotka FM Markku Tor-
vinen toi inventointimatkaltaan. Diar. 1.11.1979.

Maanomistaja: RN:ot 28:18, 28:184, 28:83 mv. Toivo Heikkilä

Asuinpaikka sijaitsee Seinäjoen Kiikun kyläosassa Ruohoneva-nimisen suo-
alueen itäpuolella olevalla viljelysmaalla. Seinäjoki-Vaasa -rautatie
kulkee paikalta noin kilometrin etäisyydellä koillisessa. Tämän kivikau-
tisen asuinpaikan löysi FM Markku Torvinen vuoden 1979 Kyröjoen yläosan
inventoinnin yhteydessä (ks. inv.kert.: Seinäjoki 41, esihist. tsto:n
top.ark.). Torvinen olettaa vuoden 1868 löytöjen olevan tältä paikalta.
Näitä löytöjä hän on kuvaillut jo edellisenä vuotena (1978) tehdyn Seinä-
joen inventointikertomuksen (ks. em. ark.) kohdassa Seinäjoki 10, s. 41-
42. Loivasti länteen viettävällä löytöpaikalla on nykyisin kesäasuntona
toimiva Ruohoniemen torppa kuusimetsää kasvavalla moreenimaalla.

Valokuvat: f. 49318 (ks. em. kert. 1978, k. 10. M. Torvinen)

f. 51780 (ks. em. kert. 1979, k. 1. M. Torvinen)

Diat:

- ks. FM Markku Torvisen inventointikertomukset vuosilta 1978 ja 1979.
- ks. peruskarttaote s. 19
- lisäyksiä:

3. SEINÄJOKI 42

SKL 6

Kij 2 743 01 0006

peruskartta 2222 06 MUNAKKA

x = 6971 40 p = 6977 76

y = 437 58 i = 284 84

z = 40-45

Seinäjoki (Kiikku), Nurminiemi

kivikautinen asuinpaikka, luokka II

Löydöt:

KM 20624: kvartsi-iskoksia 13 kpl, jotka FM Markku Torvinen toi inventointimatkaltaan. Diar. 1.11.1979.

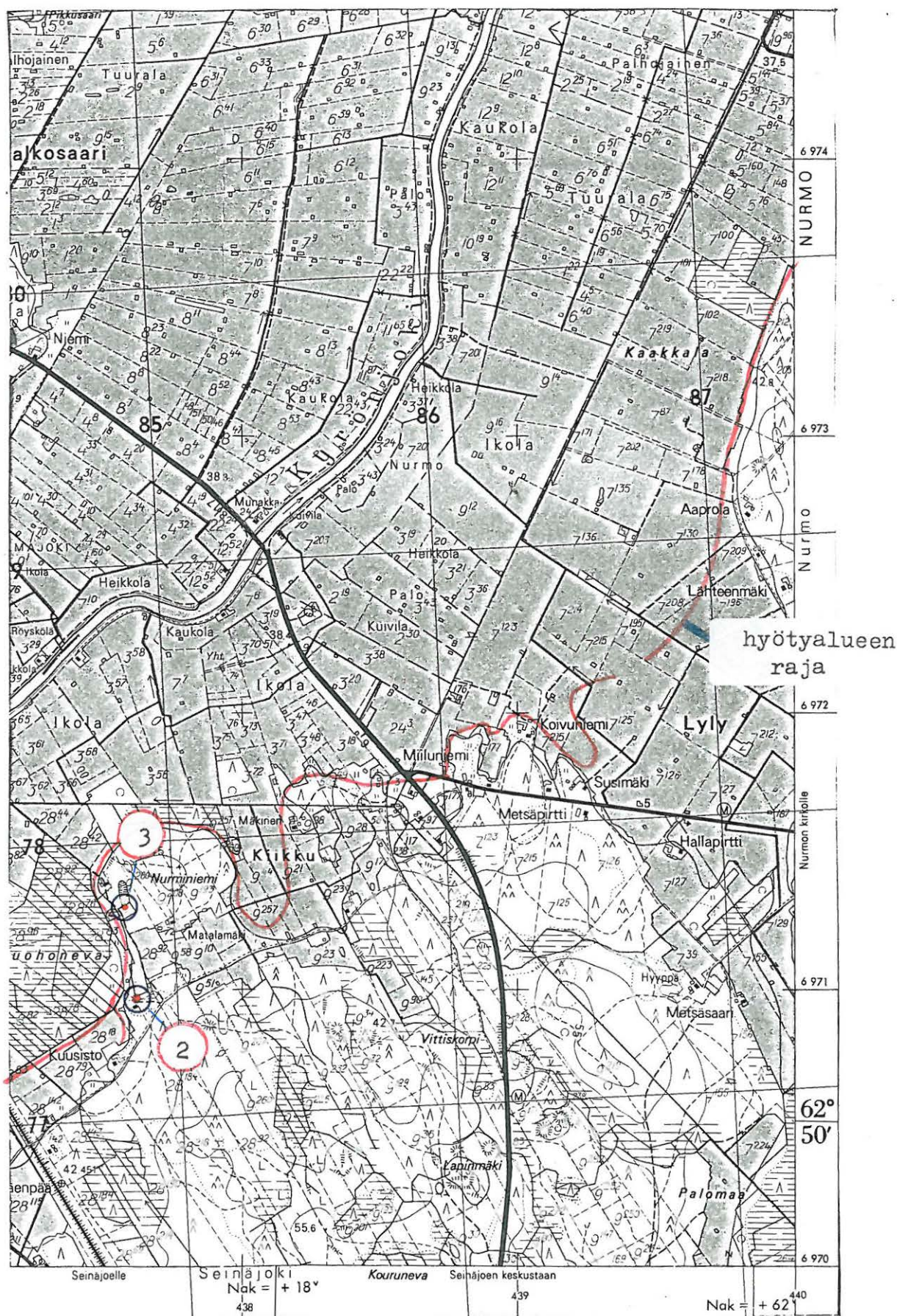
Maanomistaja: RN:o 28:92 mv. Tapani Siirilä

Paikka sijaitsee Ylistaron rajan tuntumassa olevan Ruohoneva-nimisen ojitetun Kyrönjoen rantasuon koillispuolella olevan niemekkeen (Nurminiemi) lounaisreunassa. Seinäjoki-Vaasa -rautatie on asuinpaikasta noin kilometrin etäisyydellä koillisessa. Alueella olevan vesakoituneen hiekkakuopan ja pienen, loivasti länteen viettävän, hiekkaperäisen peltoalueen rajalta FM Markku Torvinen löysi inventointimatallaan 1979 runsaasti kivikautisesta asutuksesta kertovaa materiaalia. Kvartsi-iskoksia oli etenkin pelton kaakkois- ja eteläosassa. Tämänvuotisen tarkastuksen puitteissa voitiin havaita alueen säilyneen muuttumattomana. On oletettavissa, että tämä asuinpaikka kuuluu samaan kerrostumaan kuin noin 300 m lounaaseen oleva Ruohonevan löytöpaikka (vrt. s. 17). Asuinpaikka on sijainnut aivan 40 m:n merenpintakorkeuden tuntumassa ja siten nykyisen vedensäänöstelyhankkeen hyötyalueen rajamailla.

Valokuvat: f. 51781-82 (ks. M. Torvisen inv.kert. 1979, esihistorian toimiston top. ark.)

Diat:

- ks. em. inv.kert. s. 5.
- ks. peruskarttaote s. 19.
- lisäyksiä:



Ote peruskartasta 2222 06 MUNAKKA. 1:20 000, 1969

4. YLISTARO

peruskartta 2311 04 MALKAMÄKI

x = 6983 00

y = 438 95

z = n. 37,5

Topparla (Malkamäki), Kotipelto

kivikautinen löytöpaikka, luokka III

Löydöt:

tasakantainen kvartsinuolenkärki, kauttaaltaan iskennällä muotoiltu ja reunoiltaan retusoitu, maidonvalkeaa kvartsia ja kooltaan 63 x 21 mm, paksuus n. 10 mm. Esine on löytäjänsä Lauri Niemen hallussa.

Maanomistaja: RN:o 21:35

Löytöpaikka on turpeensekaista savipeltoa Topparlan ja Heikkolan kylien rajalla aivan Kivimäki-nimisen niemen koilliskulmassa, noin 500 m Kyröjoen nykyisestä uomasta lounaaseen. Lähin tunnettu kivikautinen asuinpaikka on Kitinkankaalla (ks. s. 21) noin 2 kilometriä länteen löytöpaikasta. Esine on selvästi joutunut veteen jo käyttöaikanaan, eikä välittömässä läheisyydessä voitu todeta kiinteän esihistoriallisen asutuksen merkkejä. Löytäminen tapahtui peltotöiden yhteydessä vuonna 1958 (?) ja esinettä on sittemmin pyritty lunastamaan siihen kiintyneeltä löytäjältään tuloksetta.

Valokuvat: f. 63533 (k. 1, s. 79)

Diat: 10003-004

- ks. peruskarttaote s. 23
- lisäyksiä:

5. YLISTARO

SKL 19.

M/2 975 01 0019

peruskartta 2311 04 MALKAMÄKI

x = 6982 20

y = 437 05

z = n. 48

Topparla, Kitinkangas

kivikautinen asuinpaikka, luokka II

Löydöt:

KM 22974:1-5: kvartsikaavin, saviastian reunapaloja, keramiikkaa, kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta, jotka löytyivät TVL:n käyttämän pienen hiekanottoaikan halki vedetyn metsätien ojanteista (ks. karttaluonnos s. 76) inventoinnin yhteydessä. Alue on hienohiekkaista, loivasti lounaaseen viettävää vankkaa kuusimetsää. Paikalla on myös palaneita liesikiviä. Diar. 11.11.1985.

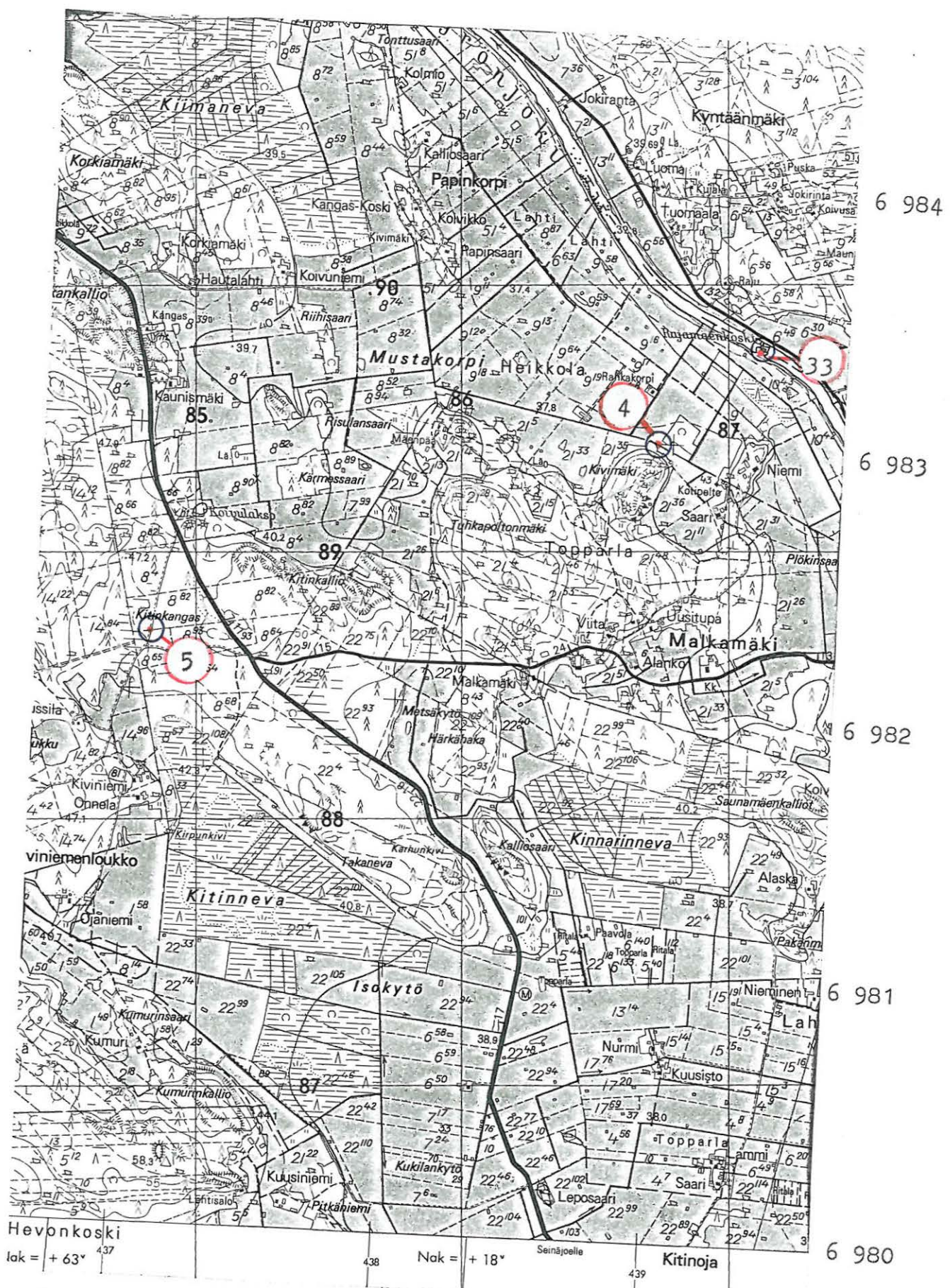
Maanomistaja: RN:ot 8:82 ja 8:65

Löytöalue sijaitsee noin 300 m Seinäjoelta Hanhikoskelle vievän päätien länsipuolella olevan Kitinkankaan metsäteiden risteyksen läheisyydessä, siitä noin 75 m pohjoiseen kulkevaa tielinjausta kuljettaessa. Paikalla oleva TVL:n paaluttama, noin 75 x 100 m laaja, suunnikkaan muotoinen hiekanottoaika on lopetettu jo joitakin vuosia sitten (ks. karttaluonnos s. 76), eikä ympäröivässä, sankassa kuusimetsässä ole nähtävissä merkkejä hiekanoton laajenemisesta. Asuinpaikan länsipuolella on noin 100 x 300 m laaja hetteikkö, joka rajoittuu etelässä peltoon. Mahdollisesti risteyksen kaakkoispuolella, Kitinnevan reunustaman metsikön reunamalla on kivikautista asutusta laajemmalti. Paikalla on ollut pohjoiseen kurotuva lahdella. Siiriäisen (FM 1969, s. 44,61 ja SM 1972 s. 12) rannansiirtymäkronologian perusteella tämä asuinpaikka ajoittuu noin 2100 eKr. ja liittyy myöhäiskampakeramiikkaan III:2 tai ns. Pyheensillan vaiheeseen.

Valokuvat: f. 63501-504 ja 63505-506 (k. s-7, s. 80)

Diat: 10005-006

- ks. peruskarttaote s. 23
- ks. karttaluonnos 1:500 s. 76
- lisäyksiä:



Ote peruskartasta 2311 04 MAIKAMÄKI. 1:20 000, 1969.

6. YLISTARO

SKL II

102 975 01 0011
peruskartta 2311 04 MALKAMÄKI

x = 6984 78

y = 434 68

z = 40-45 m

Topparla, Kupari

kivikautinen asuinpaikka, luokka II

Löydöt:

KM 20625: kvartsi-iskoksia 19 kpl, jotka FM Markku Torvinen toi inventointimatkaltaan etelään ja lounaaseen viettävältä peltorinteeltä Hanhikosken kylän Kuparin tilalta. Diar. 1.11.1979.

KM 23093: kvartsikaavin ja 6 kvartsi-iskosta, jotka löydettiin inventoinnin yhteydessä edellisestä paikasta. Diar. 12.12.1985.

Maanomistaja: RN:o 19:19, Jussi Kattelus, os. 61460 Hanhikoski

Markku Torvinen löysi kyseisen kivikautisen asuinpaikan v. 1979 inventoinnin yhteydessä. Hän kuvaili paikkaa seuraavanlaisesti: "Löytöpaikka sijaitsee Ylistaron Hanhikosken kylän Kuparin tilan RN:o 19:12 (oikeammin 19:19) viljelysmaalla n. 60-100 metriä Kuparin rakennuksista länsiluoteeseen. Maaperä on karkean harjusoran sekaista multaa ja rinne viettää jyrkähkösti etelään ja lounaaseen kohti Kyrönjokea. Eniten kvartsi-iskoksia näkyy viljelysmaan kaakkoiskulmassa liki Kyrönjoen pohjoisrantaan noudattelevaa maantietä. Mahdollisesti asuinpaikka on jatkunut nykyisin suurimmaksi osaksi tuhoutuneena - poikki tiealueen Kuparin tilan rakennusten luo noudatellen 40 metrin korkeuskäyrää. Korkeutensa puolesta asuinpaikka ajoitetaan rannansiirtymiskronologian mukaan kivikauden lopulle."

V. 1985:n inventoinnin yhteydessä alueelta löydettiin lisää asuinpaikkaan viittaavia merkkejä kuten kvartsikaavin. Kyrönjoen vesistöjärjestelyiden takia edellä mainittua tietä on tarkoitus korottaa. Kyseisen työn ei pitäisi ulottua asuinpaikalle asti, vaan sen pitäisi loppua asuinpaikan alapuolella rinteessä. Se saattaa kuitenkin uhata asuinpaikan olemassaoloa.

Valokuva: f. 51783-785 (ks. M. Torvisen inv.kert. v. 1979, kuva 3).

Dia: -

- ks. Markku Torvisen inventointikertomus vuodelta 1979

- ks. peruskarttaote s. 29

- lisäyksiä:

myr 975 01 0013

7. YLISTARO

SKL 13

peruskartta 2311 04 MALKAMÄKI

x = 6985 80

y = 434 48-60

z = n. 41

Topparla, Kangas

myöhäiskivikautinen/varhaismetallikautinen asuinpaikka, luokka II

Löydöt:

KM 22975:1-4: huuhtoutunutta? keramiikkaa, pala savitiivistettä³, 2 kpl kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta, jotka löytyivät inventoinnissa Kankaan talon tuntumassa olevasta ojasta ja läheisen hiekkakuopan reunalta (ks. karttaluonnos, liite 77). Maaperä on kauttaaltaan hienoa hiekkaa tie-, pelto- ja puutarhamaan alla. Diar. 11.11.1985.

Maanomistajat: RN:o 20:44 Jaakko Kangas 61460 Hanhikoski, RN:o 20:17 Martta ja Arvi Mikkilä 61460 Hanhikoski

Kankaan tila sijaitsee pienellä peltoharjanteella noin 1 150 m Hanhikokelta luoteeseen, Lapua-Vaasa -tielle vievän yhdystien itälaidalla. Harjanne on 40 m:n korkeuskäyrää mukaillen noin 400 x 150 m laaja saareke Viinapränninlakson (ks. s. 27) asuinpaikan tuntumassa. Tilustien pohjoisreunassa on noin 70 x 50 m laaja hiekkakuoppa, jonka tienpuoleisella reunalla näkyi hajanaisia, vähäisiä merkkejä asutuksesta (iskoksia). Harjanneen länsipuoli on metsikkönä, eteläreuna peltona ja itäpuoli tilan rakennusten sijana. Mahdollista asuinpaikkaa lienee jäljellä puutarhamaan alla ja peltoalueella. Pieni tiivisteen pala, kvartsi-iskos ja palanutta luuta löytyi puutarhan vastaisesta ojanteesta, jossa näkyi myös palanutta maata. Ojaleikkauksen ylemmässä kerroksessa on myös tiiltä ym. nuorempaa ainesta ja paksu kerros multamaata. Siiräisen (SM 1972, s. 12 ja FM 1969 s. 59-61) rannansiirtymiskronologian mukaan paikka olisi ajoitettavissa vuoden 1700 eKr. vaiheille tai sitä nuoremaksi eli ns. Pyheensillan vaiheen ja Kiukaisten kulttuurin taiteaikaan. Viinapränninlakson (ks. s. 27) löydöt kuuluvat pääosin samaan aikakauteen.

Valokuvat: f. 63507 ja 63508-509

Diat: 10007-10008 (k. 8-10, s. 81)

- ks. peruskarttaote s. 29
- ks. karttaluonnos 1:500, s. 77
- lisäyksiä:

R/2 775 01 00 14

8. YLISTARO

SR2 14.

peruskartta 2311 04 MALKAMÄKI

a) x = 6986 26-32

y = 433 95 - 434 06

x = n. 41

(löytöalueen koordinaatit)

b) x = 6986 37

y = 433 75

z = n. 42,5

Topparla, Viinapränninlakso

myöhäiskivikautinen asuinpaikka, luokka II

Löydöt:

- a) KM 22976:1-8 hiottun kiviesineen katkelma, 4 kpl mahdollisia kvartsi-kaapimia, joista yksi kynsimäisen pieni, 2 palaa kvartsisekoitteista keramiikkaa ja palanutta luuta, jotka löytyivät inventoinnin yhteydessä hienohiekkaisesta maaperästä hiekkakuopan laidoilta ja peltotilkun pinnalta. Diar. 11.11.1985.
- b) KM 22976:9-10 pieniä kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta, jotka löytyivät inventoitaessa edellisen löytöpaikan luoteispuolella, noin 200 m etäisyydellä olevaa pientä hiekkakuoppaa. Diar. 11.11.1985.

Maanomistajat: RN:o 20:31 Martti Hanhikoski, 61460 Hanhikoski, RN:o 5:81 Helvi ja Martti Punkari, Hiipakkala, 61450 Kylänpää, RN:o 20:44 Jaakko Kangas, 61460 Hanhikoski

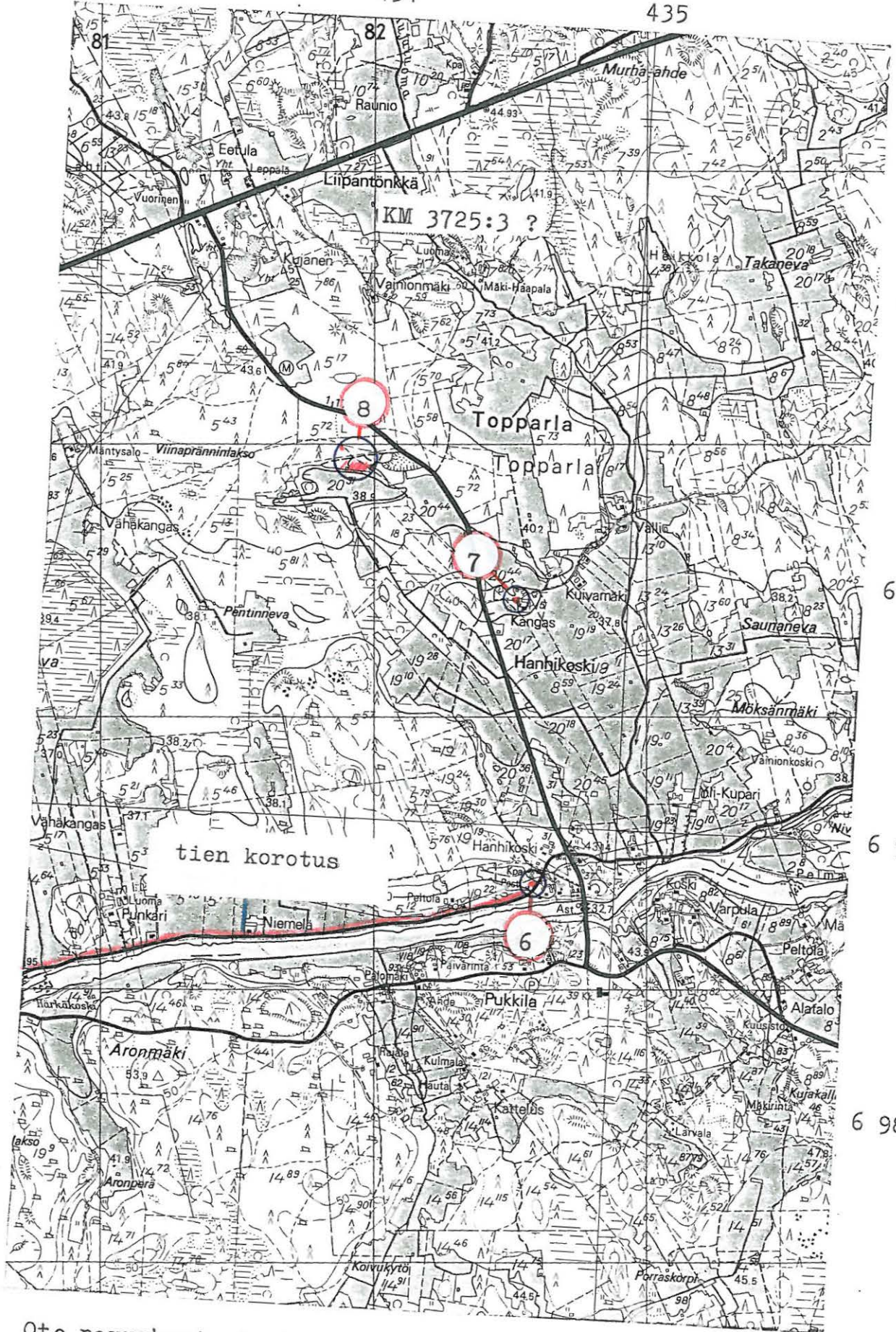
Viinapränninlakso on 40 m:n korkeuskäyrän muodostaman, itä-länsi -suuntaisen, noin 500 x 150 m laajan entisen lahdelman pohjukassa ollut, pääosin mäntyä kasvava hiekkaperäinen kangasmetsä. Paikalla oleva noin 200 x 150 m laaja hiekkakuoppa ja sen länsipuolella oleva pieni kuopanne sijaitsevat noin kilometrin etäisyydellä pohjoisessa olevasta Vaasa-Lapua-valtatiestä ja vain noin 150 m päässä edellisestä Hanhikoskelle suuntautuvasta yhdystiestä. Edellä (ks. s. 25) kuvattu Kankaan asuinpaikka on noin 700 m:n etäisyydellä kaakossa. Tämän asuinpaikan etelänpuoleiseen hiekkatörmään on ehditty kaivaa noin 100 metrin levyinen kaivanne, jonka molemmilla rinteillä ja paikoin keskelläkin olevissa kasaumissa on melko paljon palaneita kiviä, iskoksia ja palanutta luuta (ks. karttaluonnos s. 78). Kaivanteen keskitse on aukaistu hiekkakuoppaan kertyvää vettä juoksuttava oja etelään. Todennäköisesti asuinpaikka jatkuu länsi-

suuntaan olevaa, noin 120 x 5-30 m laajaa törmänreunaa pitkin jonkin matkaa ja itäpuolella on noin 100 m koskematonta törmää jäljellä, kunnes tullaan tien reunassa olevalle vanhemalle hiekkakuopalle. Asuinpaikan topografiaa hallitseva entinen lahdelmä avautuu hyvin kapean, noin 200 x 20 m laajan notkelman kautta Hanhikosken suuntaan etelä-kaakkoon. Kankaan saarekemainen asutuspiste on tämän entisen salmen läheisyydessä ja mitä ilmeisimmin asuinpaikat liittyvät toisiinsa. Erityisesti Viinapränninlakson kaakkoispuolinen hiekkatörmä näyttää olevan vaarassa tulla siirretyksi rakennustarkoituksiin. Tällä paikalla on osin nähtävissä noin 10-25 cm paksua kulttuuri- ja palomaakerrosta. Löytökohta b on hieman korkeammalla terassilla, noin 200 m alueen a länsi-luoteessa olevan pienen hiekkakuopan yläreunassa, missä on vain parin liesikiveyksen jäänteitä ja löytöjä harvakseltaan. Kulttuurikerrosta ei voi tällä paikalla todeta. Siiriäisen (FM 1969 s, 59-61 ja SM 1972 s. 12 ym.) rannankorkeusmääritysten mukaisesti Viinapränninlakson asuinlöydöt voidaan luokitella Kankaan (ks. s. 25) asuinpaikan tavoin myöhäisneoliittisiksi, lähinnä ns. Pyheensillanvaiheen löydöiksi, jotka ajoittuisivat tässä tapauksessa noin 1800-1700 eKr. vaiheille tai nuoremmiksi. Hanhikoskelle vievän tien itäreunalla tämän asuinpaikan kohdalla on yksi asuinkuoppaa muistuttava painanne ja alueen kaakkoispuolella väitetään olevan useampiakin painanteita, joita ei kuitenkaan löytynyt.

Valokuvat: f. 63510-512 ja 63534 (k. 11-14, s. 82)

Diat: 10009-010

- ks. peruskarttaote s. 29
- ks. karttaluonnos 1:500 s. 78
- lisäyksiä:



Ote peruskartasta 2311 04 MALKAMÄKI. 1:20 000, 1969.

9. YLISTARO

peruskartta 2311 04 MALKAMÄKI

x = 6989 55

y = 439 20

z = n. 37,5

(= päärakennuksen koordinaatit)

Lahti (Myllykoski), Kallio

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 2443:196: tasataltta, joka löytyi "Myllykosken kylästä Krivarin talosta Kyrön ojasta". S. Wilskman 13.9.1886.

Maanomistaja: RN:o 5:55

Nykyisin tämä löytöpaikka tarkoittaa Kallion tilaa, joka on Vaasa-Lapua-tien pohjoisreunassa, noin 200 m:n päässä Lapualle laskevan Löyhinginluoman pikkujoen luoteispuolella. Paikalla on vain muutamia korkeimpia maastokohtia 40 m:n merenpintakäyrän yläpuolella, eikä tarkemmasta löytöpaikasta ole tietoa. Kuitenkin myös 300 m:n päässä olevasta Hangasmaan talosta (ks. s. 31) tunnetaan kivikautinen irtolöytö, joten lähistöllä saattaa olla asuinpaikkakin. Maaperä on paikoin hienoa hiekkaa, mutta pääosin savea.

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskarttaote s. 32
- lisäyksiä

10. YLISTARO

peruskartta 2311 04 MALKAMÄKI

x = 6989 52

y = 439 54

z = n. 35

(= päärakennuksen koordinaatit)

Lapua kk, Hangasmaa

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt:

KM 2610:431: tasataltta, joka löytyi "Myllykosken kylästä 'Kievarin' pellostasta." S. Wilskman 26.11.1888, Etelä-Pohjanmaalta.

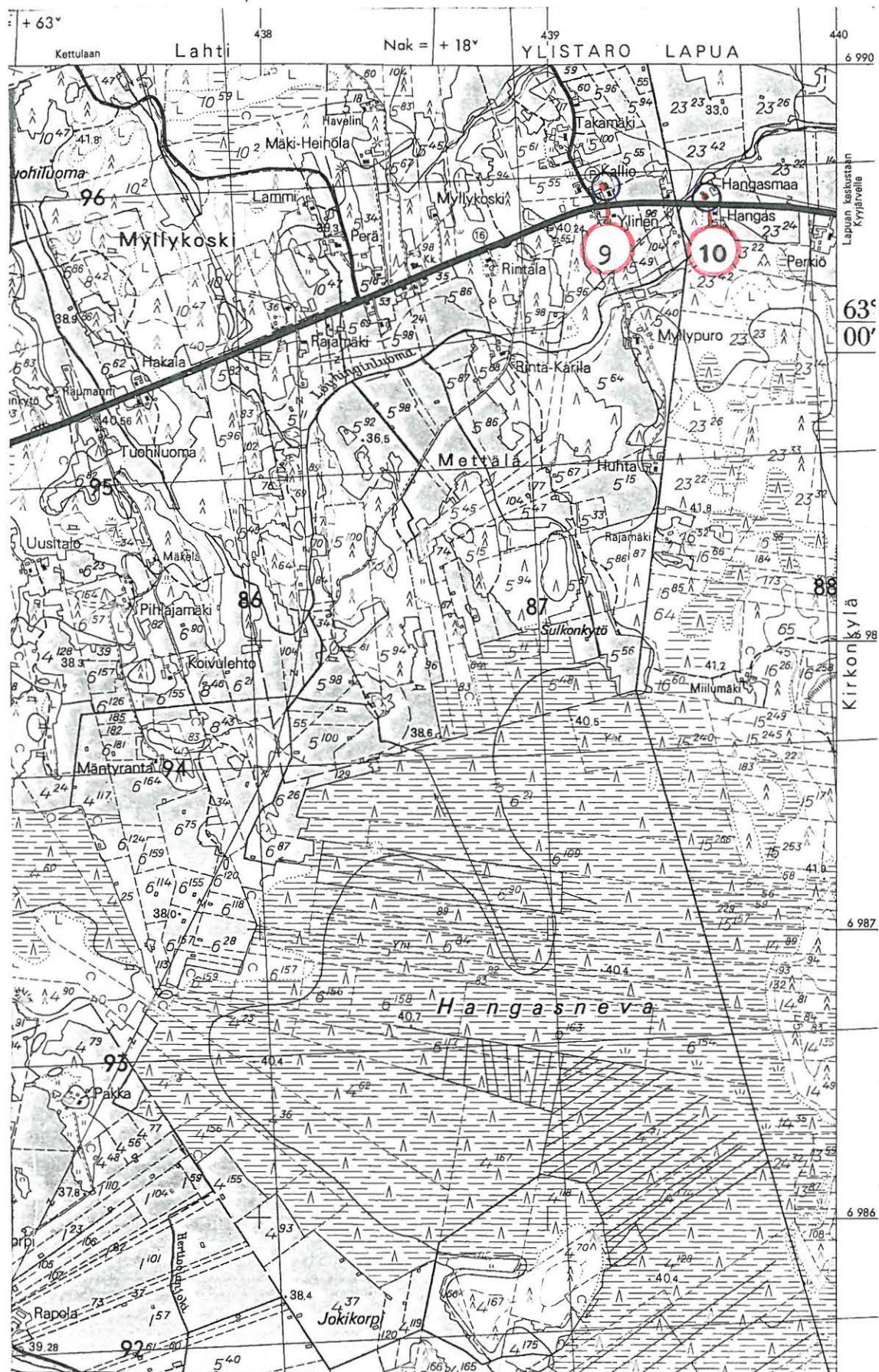
Maanomistaja: RN:o 23:42

Paikallisten asukkaiden mukaan kyseinen 'Kievari' on nykyisin koordinaattien osoittama Hangasmaan talo, joka sijaitsee aivan Ylistaron ja Lapuan rajalla, kuitenkin jälkimmäisen puolella. Talo on Vaasa-Lapua -tien pohjoislaidalla ja Löyhinginluoma-nimisen ojanteen rannalla. Maaperä on pääosin savikkoa ja siksi alavaa, ettei juuri talon läheisyydessä ole voinut olla kivikautista asuinpaikkaa. Löytö voidaan rinnastaa Kallion (ks. s. 30) tilan tasatalttalöytöön. Kummankaan tarkkaa löytöpaikkaa ei tunneta.

Valokuvat:Diat:

- ks. peruskarttaote s. 32

- lisäyksiä:



Ote peruskartasta 2311 04 MALKAMÄKI. 1:20 000, 1969.

11. YLISTARO

peruskartta 2311 05 KOSOLA

x = 6992 75

y = 434 75

z = n. 60

(= löytöpaikan koordinaatit)

Lahti, Nyman

kivikautinen löytöpaikka, luokka II/III

Löydöt:

Kivitaltta?, jonka talon isäntä kertoi löytäneensä perunapellosta vuoden 1980 vaiheilla. Löytö tilapäisesti? hukassa, mutta luvattu toimittaa talosta museoväelle.

Maanomistaja: RN:o 2:33, Eelis Nyman, Hööpakka, 61450 Kylänpää

Nymanin tila on Hööpakan kylästä noin 800 m lounaaseen, saman harjanteen eteläpäässä kuin mahdollinen pronssikautinen röykkiö (ks. s. 34). Esine on kuvailun mukaan "höylämäinen", teräpäinen ja hiottu. Itse löytöpaikka on talosta noin 20 m koilliseen olevan perunamaan yläreunassa, jossa multakerroksen alla on paikoin ruosteensekaista, karkeaa hiekkaa. Mitään asuinpaikkaan viittaavaa ei voitu todeta. Maasto viettää loivasti itään.

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskarttaote s. 35

- lisäyksiä:

mjr 975 010015

12. YLISTARO

SKL 15

peruskartta 2311 05 KOSOLA

x = 6993 28

y = 434 55

z = n. 62,5

Lahti, Pohjankylä

pronssikautinen röykkiö?, luokka II

Löydöt:Maanomistaja: RN:o 4:22, seurakunta

Röykkiö sijaitsee Hööpakan kylässä olevasta kyläteiden risteyksestä kuka-
takuinkin kilometrin etäisyydellä länteen olevan mäenharjanteen pohjois-
reunalla, jonne johtaa Nymanin tilalta (ks. s. 33) metsäpolku. Alue on
nykyisellään nuorta taimikkoa kasvavaa hakkuuaukeaa. Itse röykkiön, hal-
kaisijaltaan n. 21 m, pohja lepää kalliolla, mutta ympäristössä on pää-
osin soramaata. Pahoin hajonnut keskuskiveys on n. 9 m laajalla kuopan-
teella, jonka keskellä on vielä kaksi pienempää: 2,6 x 2,1 x 0,5 m ja
2,3 x 1,8 x 0,5 m laajaa kuoppaa. Reunavalli on korkeudeltaan n. 0,4 -
1,2 m ollen korkeimmillaan kaakkoispuolella. Ilmeisesti lasten leikkien
seurauksena luoteisreunuksella on pari pientä kuopannetta. Raunio on koot-
tu halkaisijaltaan n. 40 cm paksuista kivistä ja sen päällä kasvaa muu-
tamia nuoria koivuja. Nymanin vanhaisäntä mainitsi paikalla käyneen kai-
velemassa ennen sotavuosia paikkakuntalaisten avustaman opiskelijan, jol-
ta oli kuitenkin "usko loppunut". Paikalta ei mainita mitään löytyneen.

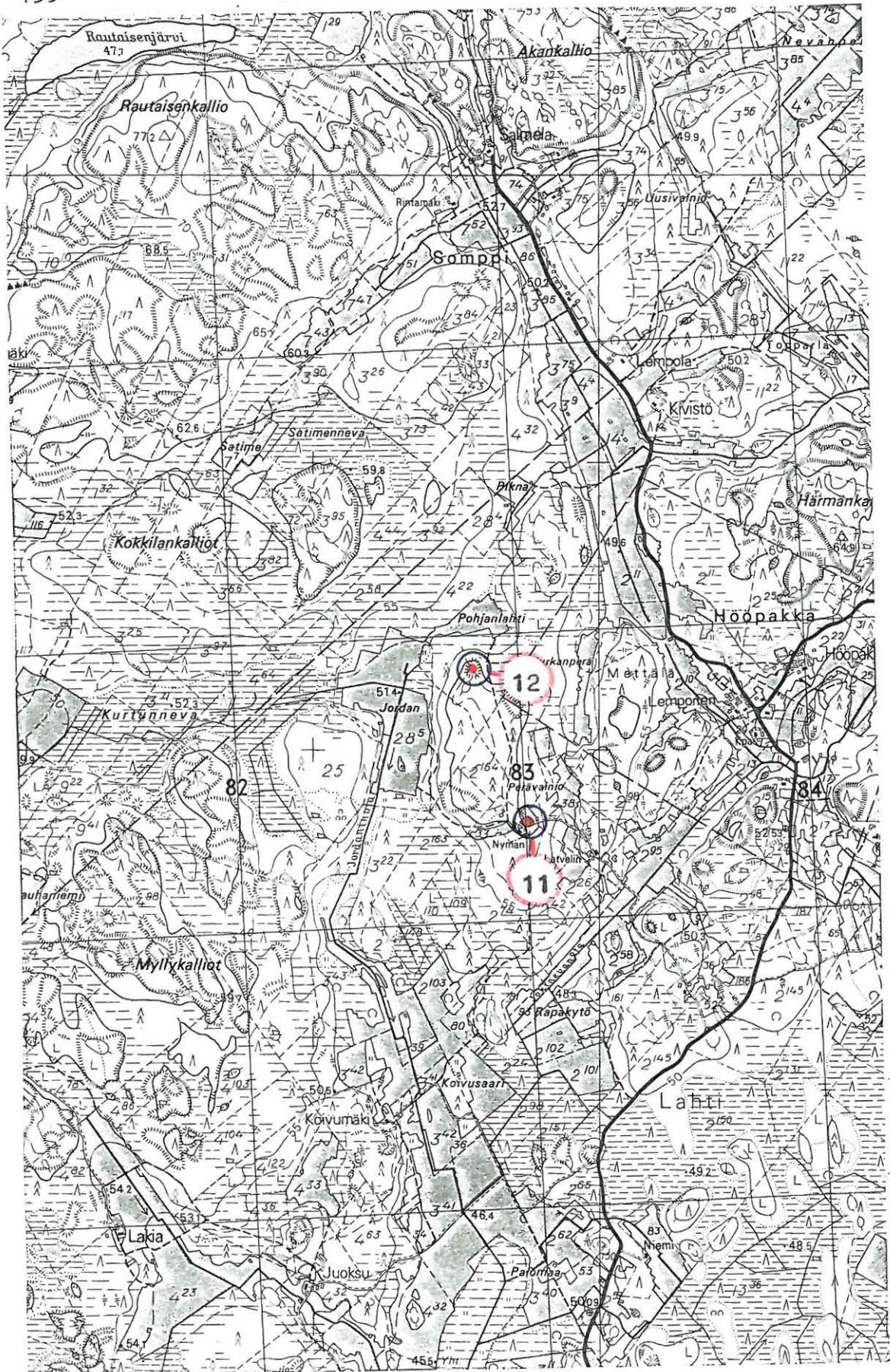
Valokuvat: f. 63518-519, 63520-522 ja 63523-524 (k. 15-21, s. 83)Diat: 10011-012

- ks. peruskarttaote s. 35
- lisäyksiä:

433

434

435



Ote peruskartasta 2311 05 KOSOLA. 1:20 000, 1969.

Luontainen

MPR 975 09 0001

13. YLISTARO

peruskartta 2311 05 KOSOLA

- a) x = 6991 93
y = 431 55-56
z = n. 70
- b) x = 6991 60-65
y = 431 45-55
z = n. 60
- c) x = 6991 65-70
y = 431 70-80
z = n. 65

Heikkola, Palaneenkalliot ja Lammasvuori

laajoja luontaisia kiveyksiä, luokka III

Löydöt: -

Maanomistajat: RN:o 1:59 Lammasvuori, RN:o 7:20 Palaneenkalliot ja RN:o 1:29 Metsä-Kelttu, Salminen Martti J.

Troiharin ja Järvirannan asuinalueiden väliin jää noin kolmen kilometrin pituinen ja pari kilometriä leveä, pääosin lähes avokalliolla oleva soiden ja sankan kuusimetsän lomittama metsäalue. Troiharissa rautakuonan löytöpaikkaa tarkastamassa vuonna 1954 ollut yo Aarne Kopisto mainitsee kertomuksessaan (ks. esihist. tston arkisto) jo alueesta seuraavasti: "Samalla Troiharinkankaalla allekirjoittaneelle näytettiin useita kivirakennelmia, jotka kuitenkin olivat ns. kivipeltoja". Näillä hän ilmeisesti tarkoittaa juuri koordinaattien osoittamia luontaisia kivikoita, joita alueelta "käräjäkivien" ohella pyrki myös FM Tuula Heikkurinen-Montell paikantamaan. Mitään esihistorialliseen rakennelmaan viittaavaa ei alueella todettu myöskään tämän inventoinnin yhteydessä. Luontaiset kivikot ovat (ks. karttaote s. 44) jääkauden jäljiltä lounas-koillinen -suuntaisesti ahtautuneina jään vetäytyttyä luoteeseen kalliokielekkeiden kaakkoispuolille. Vastaavia ilmiöitä on kautta Ylistaron monillakin kallioilla, kuten Kopisto mainitussa kertomuksessaan (ks. myös US 15.6.54) jo toteaa: "Samoin muutkin pitäjässä näkemäni ja tarkastamani mahdolliset metallikautiset kiinteät muinaisjäännökset olivat joko luonnonmuodostumia tai myöhäisempinä aikoina tehtyjä". Myöskään rautakuonan alkuperää ei voitu paikallistaa Kopiston mukaan. "Pirunpeltoihin" on kuitenkin kaiveltu kuopanteita aivan viime aikoihin asti.

Valokuvat:Diat:

- ks. US 15.6.54
- ks. peruskarttaote s. 44
- lisäyksiä:

MjR 975 01 0001

Siv. 1

14. YLISTARO

peruskartta 2311 05 KOSOLA

x = 6993 02-20

y = 432 50-62

z = n. 52,5

Heikkola (Troihari, Troikari, Troiharinkangas ym.), yhteismaa ja Latva-
Hirvi

kivikautinen asuinpaikka, luokka II

Löydöt:

KM 7759: veneenmuotoinen vasarakirves, Ailion tyyppiä a (vrt. Wohnplatzfunde I, s. 37), jonka Antellin valtuuskunta lunasti 30.6.1920 Vilho Koskiniemeltä. Aluksi esineen löytöpaikaksi mainitaan peruskarttalehden 2311 04 MALKAMÄKI yläreunassa näkyvä Kujajärvi, mutta löytötietoja on korjattu siten, että kirveen löytäjä on renki Eino Ojalampi ja löytöpaikka Troikarinkangas. Löytö tuli esiin noin metrin syvästä hiekasta maata ajettaessa. Diar. 23.9.1920.

KM 13664:1: saviastianpaloja 22 kpl, (nuoraker.)

KM 13664:2: saviastian reunapala, (asbestiker.)

KM 13664:3: kvartsi-iskoksia 33 kpl

KM 13664:4: kivilaji-iskoksia 3 kpl ja

KM 13664:5: palanutta luuta 4 kpl, jotka yo Aarne Kopisto toimitti museoon osallistumansa Etelä-Pohjalaisen Osakunnan kotiseuduntutkimusretkikunnan löytöinä. Diar. 14.12.1954.

KM 17201:10, 14 ja 25: kvartsiesine, -kaavin ja -taltta

KM 17201:2, 4, 6, 13, 17, 27 ja 30: saviastianpaloja 373 kpl (näistä 2 kpl - ainakin - nuorapainanteista, 2 kpl lyhyellä kampaleimalla koristettua, 3 kpl kuoppakoristeista - näistä kaksi vulstipaloja, 19 kpl reunapaloja sekä noin 350 kpl koristelematonta keramiikkaa)

KM 17201:1, 3, 5, 7, 11, 15, 18, 20, 22-24, 26 ja 30: kvartsi-iskoksia 108 kpl

KM 17201:8, 12, 16, 21 ja 29: palanutta luuta 34 kpl, jotka nykyinen osastonjohtaja Aarne Kopisto on löytänyt tekemällään koekaivauksella ennen vuotta 1967. Diar. 16.3.1967.

KM 22977:1-3: kvartsikaapimia 3 kpl, joista yksi kynsimäinen ja pieni,

KM 22977:4: hiotun kiviesineen katkelma,

KM 22977:5-6: saviastianpaloja 2 kpl (liitetty useammista paloista),

KM 22977:7: kvartsi-iskoksia 15 kpl ja

KM 22977:8: palanutta luuta 2 kpl, jotka löytyivät pellonreuna-
ojasta tilan (RN:o 6:47) puolelta inventoitaessa kyseistä asuinpaikkaa, noin
150-200 m:n etäisyyksiltä yhteismaan hiekkakuopasta kaakkoon. Diar.
11.11.1985.

Maanomistaja: Heikkolan yhteismaa (varhaiset löydökset), RN:o 6:47 Latva-
Hirvi, Alli ja Toivo Kirveskangas, Järviranta, 61450 Kylänpää (inventoin-
tilöydöt)

Asuinpaikka sijaitsee Ylistaron kirkolta Heikkolan kylän Troihariin tu-
levan tien päätepisteessä, josta se jatkuu vielä pohjoiseen ajokelpoise-
na peltotienä. Seudulla on ollut 50 m:n korkeuskäyrän tuntumaan muodos-
tunut, luoteesta etelään kaartuva lahti kivikauden loppupuolella, jolloin
sen länsireunaan, nykyisin laidun- ja peltomaana sekä kylän yhteismaan
osalta hiekkakuoppa olevalle hienohiekkaiselle kankaalle on syntynyt
asutusta. Melkoisella todennäköisyydellä voidaan olettaa mainitun vasa-
rakirveen löytöpaikan olevan juuri samaisella hiekkakuopalla, kuten Ko-
pisto on jo lehti uutisessa (US 15.6.54) todennut ilmeisesti tätä löytöä
tarkoittaen. Paikka tuli yleiseen tietoisuuteen kesällä 1954 Etelä-Poh-
jalaisen Osakunnan retkikunnan käytyä paikalla ja myöhemmin Kopisto suo-
ritti hiekkakuopan tuntumassa tuloksekkaan koekaivauksen, josta ei va-
litettavasti ole tarkempaa arkistotietoa löydettävissä. FM Kerttu Itko-
nen kävi tarkastamassa paikan Ylistarossa suorittamansa luokitustarkas-
tuksen aikana ja havaitsi kuopan jo hieman laajentuneen entisestään. Hän
ei tuolloin, heinäkuussa 1968, poiminut talteen havaitsemiaan iskoksia.
Nykyisellään kuoppa on laajentunut joitakin metrejä etelään ja lounaa-
seen. Asuinpaikkaa näyttäisi olevan jäljellä lähinnä kuopan koillispuo-
lella kapeana kaistana ja Latva-Hirven tilan puolella, jossa selkein löy-
töalue kulttuurikerroksineen oli entisen ladon itäpuolella, aivan pellon
reunassa. Paikalla oli löytöjen lisäksi palanutta maata ja kiviä. Samaa
pellon reunaa etelään mentäessä näkyi paikoin heikkoja merkkejä asutus-
toiminnasta (ks. s. 40). Siiriäisen (FM 1969 s. 59-61 ja SM 1972 s. 12)
rannansiirtymiskronologian perusteella arvioiden alueen suotuisin asutus-
ajankohta on juuri löytöjen osoittama nuorakeraaminen aika vuoden 2300
eKr. vaiheilla olevina vuosisatoina.

Valokuvat: f. 18 218-20 (A. Kopisto), f. 33 961 (K. Itkonen), f. 63513
(M. Heikkinen/H. Kotivuori) (k. 22, s. 84)

Diat: 10014-015

- ks. Yo A. Kopiston tarkastuskertomus (esihist. toimiston top. ark.),
FM K. Itkosen luokitustarkastuskertomus ja inventointiselosteet (ks. em.),
lehtitiedot: US 15.6.54 ja IS 3.7.54
- ks. peruskarttaote s. 44
- lisäyksiä:

Hy 975 01 0016

15. YLISTARO

SLL 16

peruskartta 2311 05 KOSOLA

a) x = 6992 65

y = 432 75

z = n. 52,5

b) x = 6992 45

y = 432 72

z = n. 53,3

Heikkola (Troihari), Isosaari

kivikautinen asuinpaikka, luokka II

Löydöt:

a) KM 22978:1: isokokoinen kvartsikaavin

KM 22978:2: mahdollisia kvartsiesineitä 3 kpl

KM 22978:3: kvartsi-iskoksia 7 kpl

KM 22978:4: palaneen luunpala

b) KM 22978:5: saviastianpala

KM 22978:6: kvartsi-iskoksia 2 kpl, jotka löytyivät inventoitaessa Troiharin maastoa pellonpiennarojasta (1-3) ja vihannesmaasta (4-5).
Diar. 11.11.1985.

Maanomistaja: RN:o 3:40 Isosaari, Annikki Mikkilä, Järviranta 61450 Ky-
länpää

Isosaaren autioituneen tilan pohjoispuolella oleva kivikautinen asuinpaikka on etelästä Troihariin tulevan yhdystien itäreunaan jäävän peltoalueen laidassa (kohta a), missä 52,5 m:n korkeuskäyrän tuntumassa on ollut etelään kuroutuva lahdelmä. Alueen maaperä on kauttaaltaan hienohiekkaista kangasmaastoa, joka alle mainitun merenpintakorkeuden muuttuu savi- ja turvemaaksi. Kupulakallio jää asuintasanteesta noin 300 m:n etäisyydelle ja Latva-Hirven (ks. s. 37) asuinpaikkalöydöt lähimmissä paikoissaan noin 400 m:n päähän luoteessa. Paikalla on vain ohuen kulttuurikerroksen muistumia jäljellä ja kvartsi-iskoksia oli kohdassa a vain noin 20 m:n matkalla, eikä palaneita kiviä todettu laisinkaan. Maasto viettää loivasti koilliseen. Kohdassa b, Troihariin Järvirannasta tulevan tien itälaidassa on pitkä vihannesmaakaistale, jossa on hajanaisia merkkejä asutustoiminansta. Maaperä on kauttaaltaan hienoa hiekkaa. Löy-

döt ajoittuvat merenpintakorkeutensa perusteella, kuten alueen muukin tunnettu kivistä asutus, vuoden 2300 eKr. tuntumaan (vrt. s. 39).

Valokuvat: f. 63514-55 (k. 23-25, s. 84) = kohde a

f. 63517 ja 63525 (k. 26-27, s. 85) = kohde b

Diat: 10016-017

- ks. peruskarttaote s. 44

- lisäyksiä:

kuja 975 01 0077

16. YLISTARO

SKL 17.

peruskartta 2311 05 KOSOLA

a) x = 6992 62-72

y = 432 45-62

z = 55-60

b) x = 6992 77

y = 432 53

z = 55

Heikkola (Troihari), Kupukallio

noin 13 pyyntikuopan rivi ja miilunpolttopaikka

Löydöt: -

Maanomistaja: RN:o 1:29 Metsä-Kelttu, Martti J. Salminen

Pyyntikuopparivi (kohde a) on noin 200 m pitkä, lähes suora, koillisesta lounaaseen kulkeva ketjumainen painannerivi, joka alkaa (ks. kartta s. 44) Troihariin Järvirannasta tulevan tien lounaisreunasta ja päättyy Kupulakallion koillispään eteläiseen rinteeseen. Alue on tasaista, hiekkapohjaista mäntykangasta, jossa useimmat kuopista erottuvat selvästi, keskimäärin 2 x 2 x 0,5 m laajoina painaamina, joista lähin todettu on vain 5 m:n etäisyydellä tiestä. Kuopparivin ilmeisenä tarkoituksena on ollut sulkea Kupulakallion itäpuolella olevan hetteikön ja Troiharin kivikautisten asuinpaikkojen reunustaman lahdelman välinen kannas. Tällöin olisi mahdollista olettaa pyyntikuopat likimain asuinpaikkojen ikäisiksi, jolloin kuopparivi päättyisi luontevasti lahdelman rantamaan.

Ilmeisesti 1700-luvulle tai 1800-luvun alkupuoliskolle ajoittuva miilupaikka (kohde b) on noin 100 m:n päässä pyyntikuopista luoteeseen ja noin 200 m Latva-Hirven tilan päärakennuksesta kaakkoon, vain parikymmentä metriä Troiharin tien laidasta lounaaseen. Luoteispuolella on aiemmin ollut peltotilkku, joka toimii nykyisin hiekkakuoppa. Miilu on seitsemän pitkulaisen ja 0,5-1,0 m syvän kuopan ympäröimä, noin 11 m leveä sekä vajaan metrin korkuinen, pyöreä ja tasainen rakennelma hiekkaperäisessä mäntykangasmaastossa.

Valokuvat: f. 63526 (k. 28, s. 85)

Diat: 10018

- ks. peruskarttaote s. 44

- lisäyksiä:

MIR 945 01 0018

17. YLISTARO

SKL 18

peruskartta 2311 05 KOSOLA

x = 6995 00

y = 430 73

z = 50

Untamala, Yli-Lammi

kivikautinen asuinpaikka, luokka II

Löydöt:

KM 22979:1: melko isokokoinen kvartsikaavin

KM 22979:2: kvartsi-iskoksia 15 kpl, joista osassa merkkejä työstöstä.

Iskokset löytyivät pellon pientareelta inventoitaessa. Diar. 11.11. 1985.

Maanomistaja: RN:o 2:21 Yli-Lammi, ei kiinteistörekisterissä

Lamminkankaan eteläisimmässä niemekkeessä, Yli-Lammin talon lounaispuolella, talosta noin 50 m olevasta peltomaasta löytyi muokkauksen ylösnostamia kvartsi-iskoksia ja palaneita kiviä. Maaperä on hienoa hiekkaa peltomullan alla ja maasto viettää loivasti etelään, kohti Luoma-nimistä pikkujokea, jolle asuinpaikkalöytöjen poimimispaikalta vie peltotie. Troiharin asuinpaikat sijaitsevat Yli-Lammista nähden noin 2200 m kaakkoon, saman muinaisen vesistön rantamalla ja samalla merenrantakorkeudella, jolloin ne ajoittuvat myös (vrt. s. 39) vuoden 2300 eKr. vaiheille. Yli-Lammin asuinpaikka jatkunee samalla korkeudella myös talon itäpuoleiselle törmälle.

Valokuvat: f. 63527-528 (k. 29-30, s. 86)

f. 63529-530 (k. 31-32, s. 86)

Diat: 10019-020

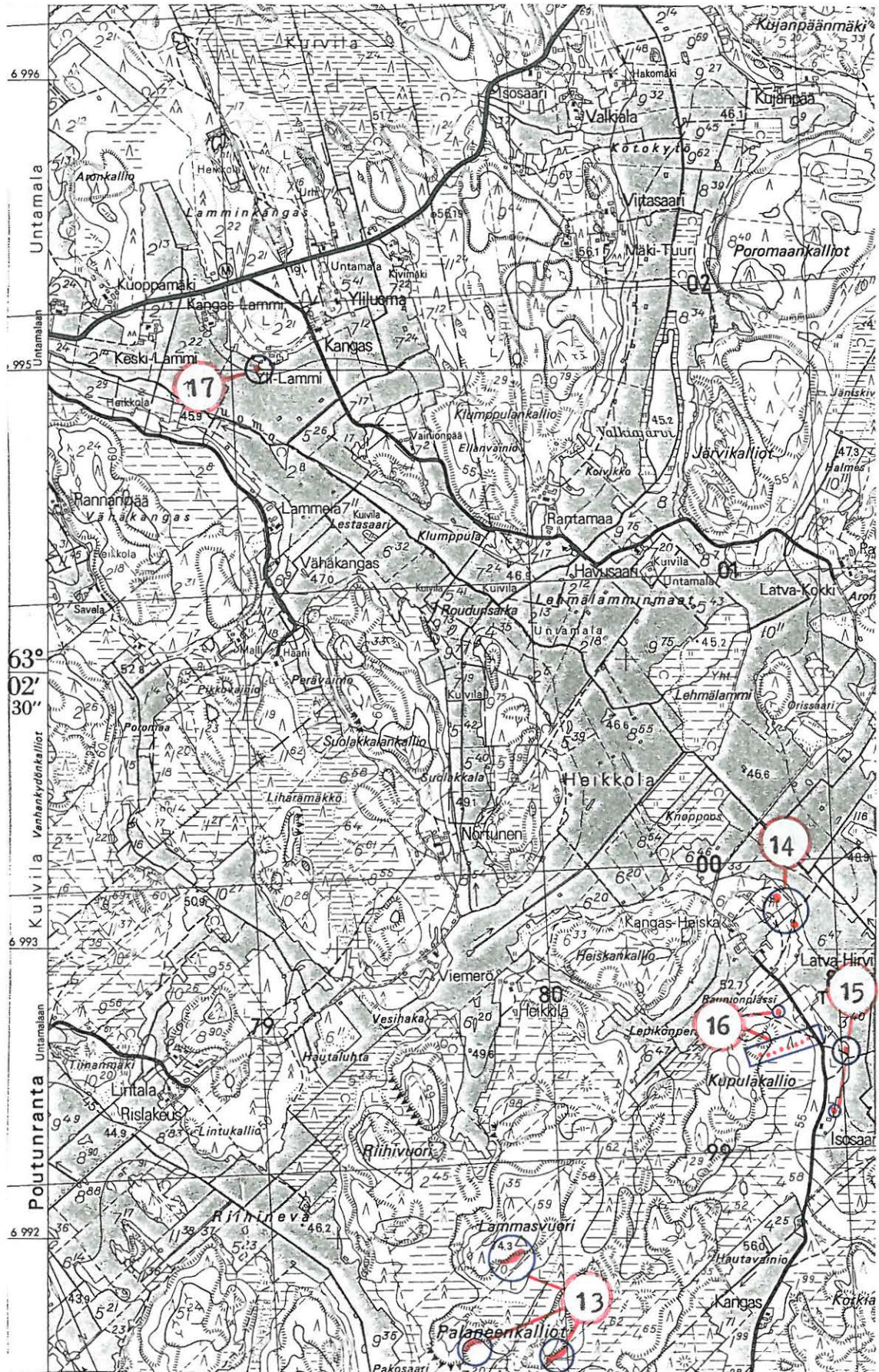
- ks. peruskarttaote s. 44

- lisäyksiä:

430

431

432



Ote peruskartasta 2311 05 KOSOLA. 1:20 000, 1969.

18. YLISTARO

peruskartta 2311 05 KOSOLA

x = 6997 80-90

y = 430 90-98

z = n. 55

Untamala, Rauniokallio

historiallisen ajan pakolinna, luokka II

Löydöt: -

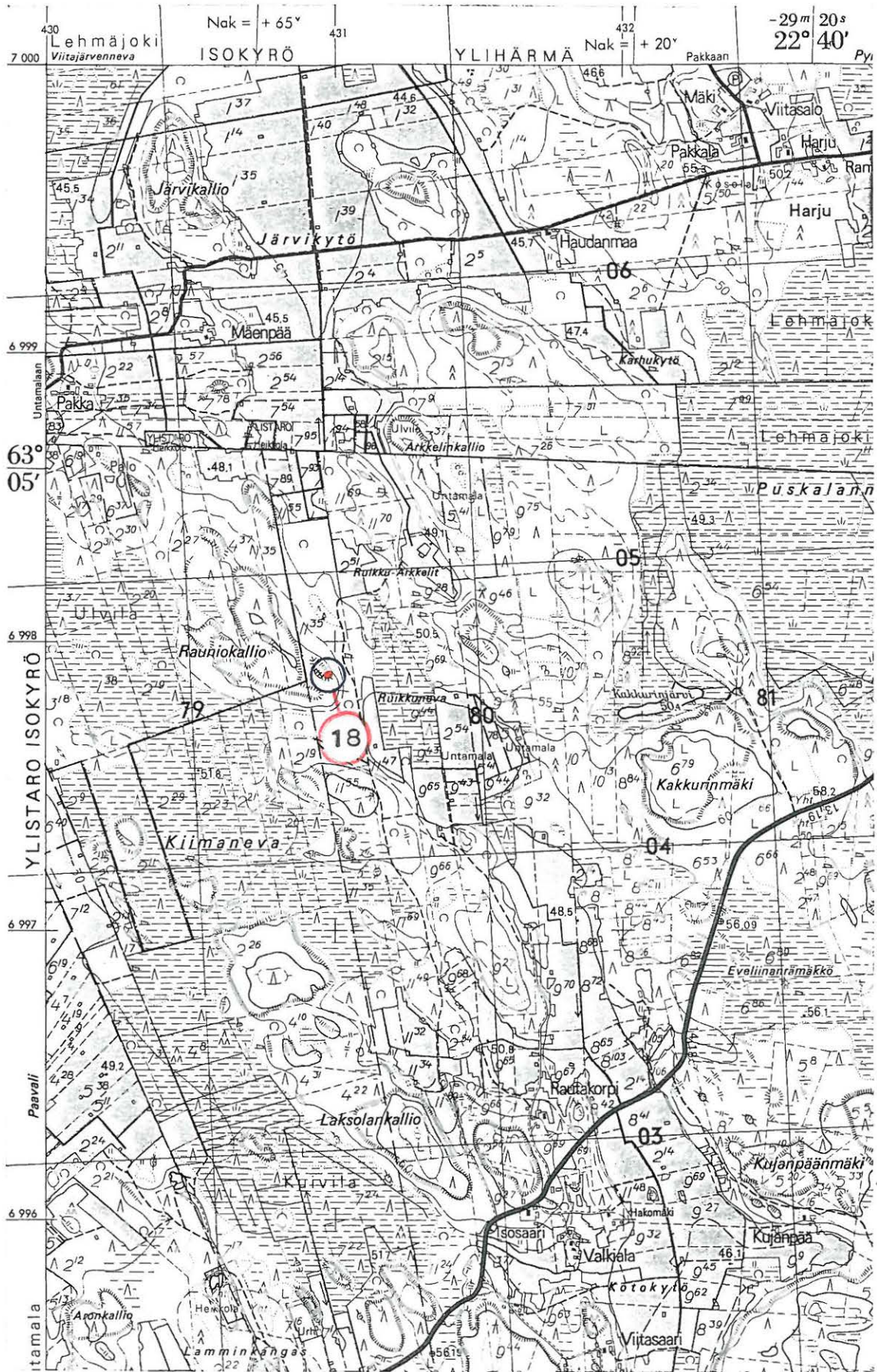
Maanomistaja: RN:o 11:35 Rauniokallio, ei kiinteistörekisterissä

Rauniokallio sijaitsee vaikeakulkuisessa, Kiimanevan ja Ruikkunevan ympäröimässä kallioniemekkeessä, jonka eteläpään yli kulkee vasta-aukaistu metsäautotie. Alueella on laakeaa, pääosin lähes paljasta kalliota, jolla kasvaa mäntymetsää. Noin 100 m:n etäisyydellä kaakossa on niittyaukea Ruikkunevan kupeessa. Kalliolla on vaihtelevan kokoisia siirtolohkareita, joiden väleihin on ryhmitetty noin 15 keskimäärin 0,5 m leveää ja metrin pituista sekä noin 0,7 m korkuista, väljätkää muurinpätkää. Varustus suojaa kallioniemekettä lähinnä kaakosta odotettua vainoajaa vastaan. Ilmeisesti on kyse isovihan vuosille 1714-21 luontaisesta pakolinna. Muita rakenteita paikalla ei ole.

Valokuvat: f. 63531 (k. 33, s. 87)

Diat: 10021

- ks. peruskarttaote s. 46
- lisäyksiä:



Ote peruskartasta 2311 05 KOSOLA. 1:20 000, 1969.

19. YLISTARO

peruskartta 1333 10 + 2311 01 YLISTARO

x = 6985 20

y = 427 60

z = n. 37,5

(= arvioitu löytöpaikka)

Ylistaro kk, Hiipakkala, Kyyrännmäki

kivikautinen löytöpaikka, luokka II/III

Löydöt:

KM 12892: reikäkivi, jonka kotiseutuneuvos Väinö Tuomaala toi lahjana museoon, "Aseen löysi mv. Toivo Lehtonen keväällä 1951 omistamaltaan ... Kyyrännmäki-nimisestä paikasta läheltä Tuiskulan ulkokartanoa n. 200-250 m Kyrönjoesta. Esine oli 40-50 cm syvässä". Verif. Diar. 9.10. 1951.

Maanomistaja: RN:o 7:54

Hiipakkalan taajama Kyrönjoen pohjoisrannalla on noin kahden kilometrin päässä Ylistaron kirkolta koilliseen. Tuisku-Latvalan tila on Kyyrännmäen kaakkoisreunassa, mistä likimain kyseinen löytö on peräisin. Esinettä voinee pitää vesialueelle hukattuna löytökorkeutensa vuoksi ja siten irtolöytönä. Lähellä oletettua löytöpaikkaa on tuhoutuneeksi ilmoitettu kuppikivikallio (ks. s. 48). Alue on tiheästi rakennettua mäen reunaa.

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskarttaote s. 51
- lisäyksiä:

20. YLISTARO

peruskartta 1333 10 + 2311 01 YLISTARO

x = 6985 27

y = 427 52

z = n. 37,5

(= arvioidut koordinaatit)

Ylistaro kk, Hiipakkala, Kyyränmäki

tuhoutunut kuppikivikallio?, luokka III

Löydöt: -

Maanomistaja: -

Hiipakkalan taajama Kyrönjoen pohjoisrannalla on noin kaksi kilometriä Ylistaron kirkolta koilliseen. Utta Vaasa-Lapua -tietä tehtäessä räjäytettiin metsätyönjohtaja Jaakko Loukolan mukaan Kyyränmäen kohdalta kalliota, jossa oli kuppikiviä. Asiaa ei enää voitu muulla tavoin todeta, joten mahdollisesti alueella on ollut rautakautista asutusta, vaikka seudulta ei toistaiseksi tunnetakaan aikakauteen liittyviä irtolöytöjä tai kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskarttaote s. 51

- lisäyksiä:

MjR 775 010004

21. YLISTARO

SKL4

peruskartta 1333 10 + 2311 01 YLISTARO

x = 6988 45

y = 427 27

z = n. 45

Lahti, Kullahankallio (Kulhanmäki)

kaksi rautakautista? röykkiötä, luokka II

Löydöt: -Maanomistaja: -

Kullahankallio on noin kolmen kilometrin etäisyydellä Vaasa-Lapua -tiestä pohjoiseen, Ylihärmään vievän tien länsilaidalla. Yo Aarne Kopisto mainitsee paikasta lehtitiedon (US 15.6.54) mukaan seuraavasti: "Keisarlankylän Kulhanmäessä on neljä... hautaa." Paikalla vuoden 1968 luokitus-tarkastuksen yhteydessä käynyt FM Kerttu Itkonen mainitsee paikallisten asukkaiden kertoneen Kullahankallion olevan kyseinen paikka, jossa Itkonen totesi kaksi latomusta (ks. Ylistaron inventointikert., kohta: Ylistaro I, Kulhanmäki. Esihist. tston top. ark.) mäen ylittävän Ahon ja Iivarin maiden rajan molemmin puolin. Näitä oli tuolloin lähiaikoina kaiveltu.

Valokuvat: f. 33962 ja 33963Diat: -

- ks. peruskarttaote s. 51

- lisäyksiä:

22. YLISTARO

peruskartta 1333 10 + 2311 01 YLISTARO

x = 6988 00

y = 427 85

z = n. 55

Lahti, Kullahanvuori

ns. pirunpeltoa eli luontaista kivikkoa, luokka III

Löydöt: -

Maanomistaja: RN:o 8:64

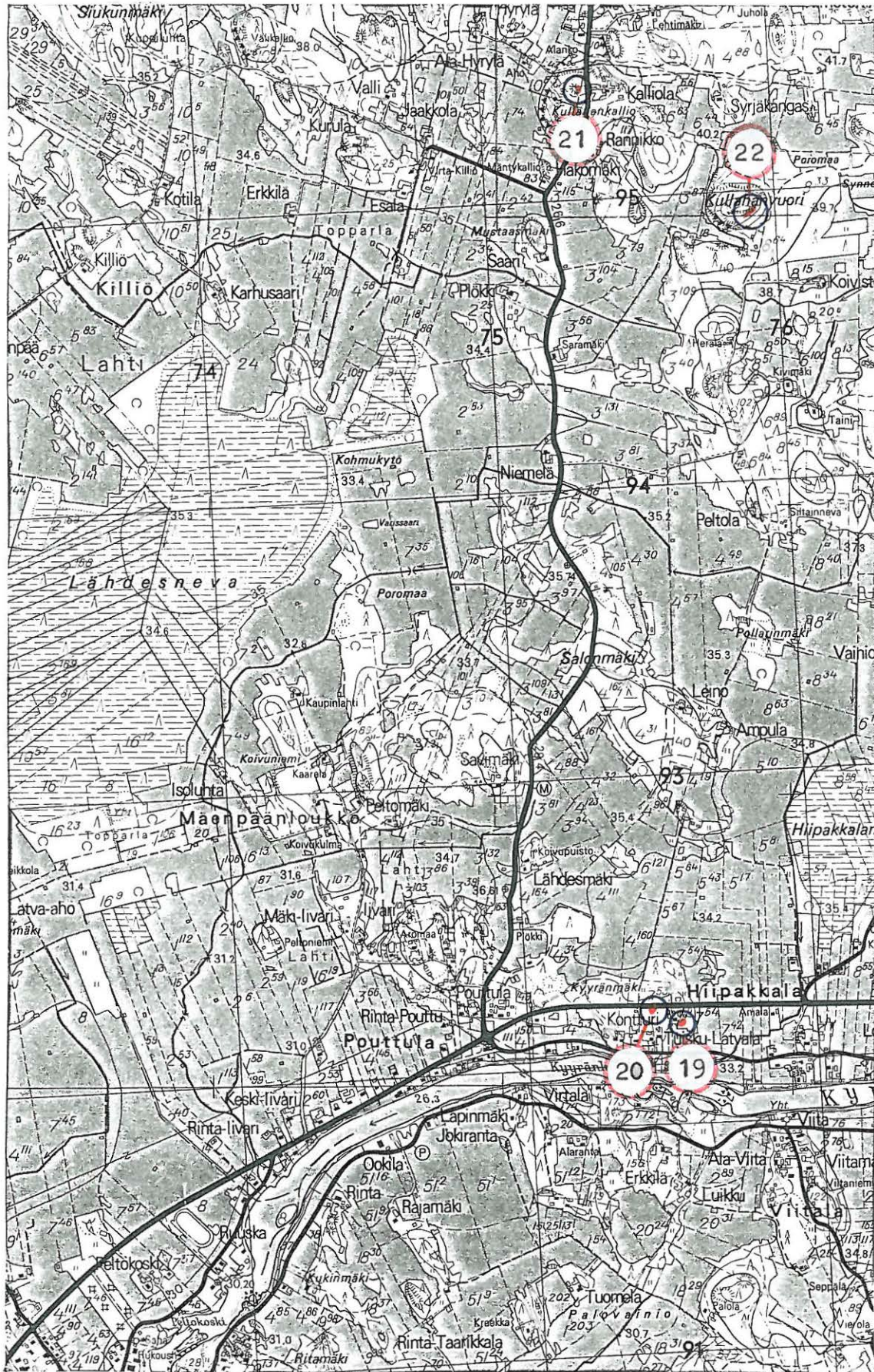
Kullahanvuori sijaitsee noin 700 m Kullahankallion (ks. s. 49) röykkiöistä? kaakkoon, noin 2,5 kilometriä Vaasa-Lapua -tiestä Ylihärmän tietä pohjoiseen mentäessä ja tiestä noin 600 m itään. Tämän parikymmenmetrisen mäen kaakkoisreunalla, lähellä lakea on noin 15 x 10 m laaja, tasainen kiveys ja noin 5 m korkeammalla on kallionkielekkeiden välissä toinen vastaava luontainen kivikko. Alemmalla tasolla olevaan on kaiveltu paikoin kuopanteita. Kivikoiden sijainti vastaa mannerjään vetäytymissuuntaa, kuten Palaneenkallion kivikotkin (ks. s. 36).

Valokuvat: -

Diat: -

- ks. peruskarttaote s. 51

- lisäyksiä:



6 988

6 987

6 986

6 985

Ote peruskartasta 1333 10 + 2311 01 YLLISTARO. 1:20 000, 1969.

23. YLISTARO

peruskartta 1333 10 + 2311 01 YLISTARO

x = 6983 85

y = 425 71

z = n. 25

Ylistaro kk, Kirkkokoski

historiallisen? ajan kalmisto ja löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 2086:360: rautakeltti (onsikirves), "silmukalla varustettu.

Löydetty yhden kyynärän syvältä perustusta pantaessa uutta siltaa var-
ten Ylistaron kirkon vieressä v. 1881". Diar. 1881.

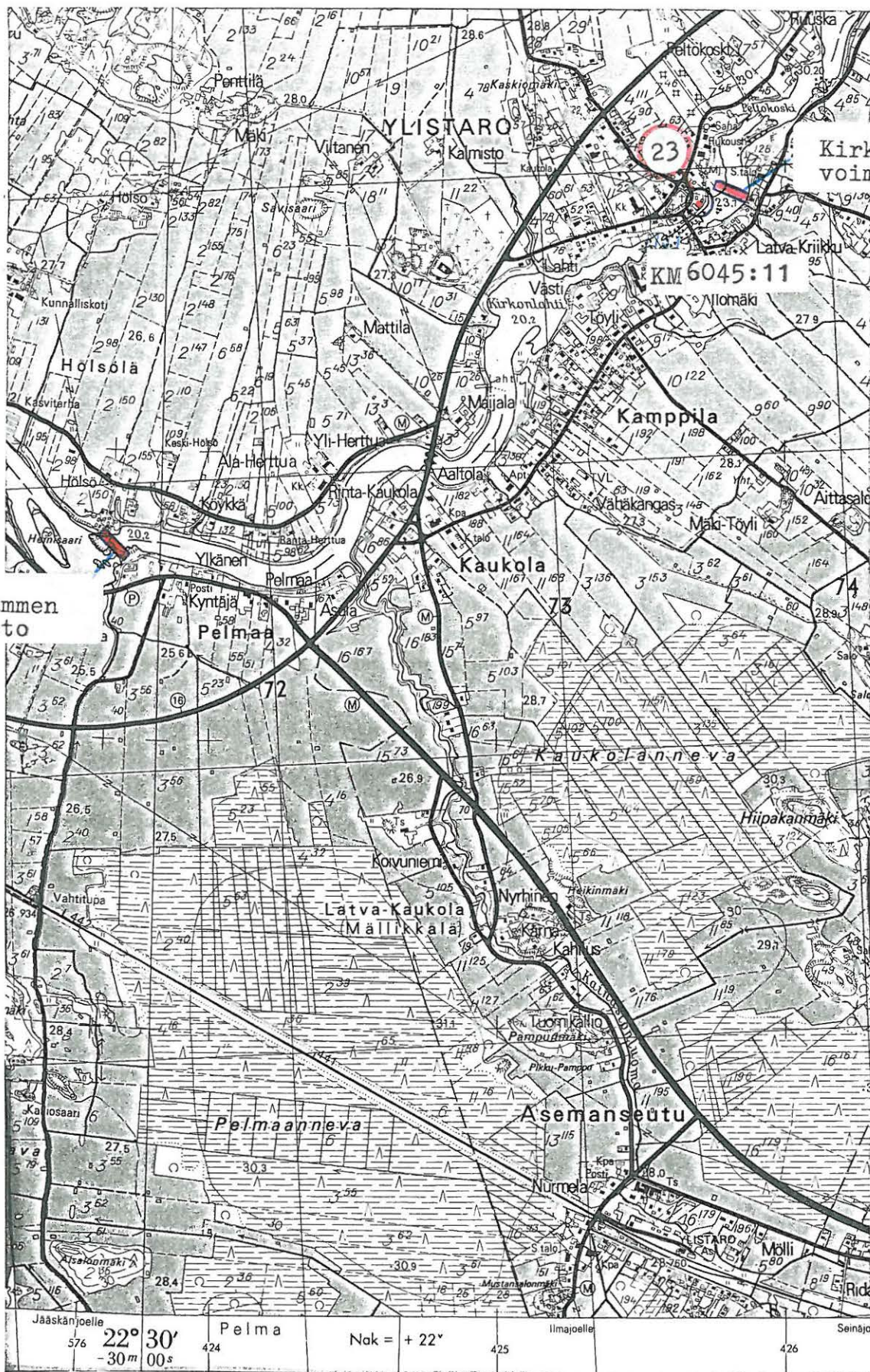
Maanomistaja: -

Ylistaron keskustassa, Kirkkokosken kohdalla oleva silta on nykyisin jo vanhaksi ja kapeaksi käynyt. Se päättyy luoteispäässään lähelle kiviai-
dan rajaamaa vanhaa kirkkomaata, jonka paikalla sijaitsivat Ylistaron
vanhimmat kirkot, vuosina 1658 ja 1748 rakennetut puukappelit. Kunnan
uusi kirkko valmistui vuonna 1851 tältä paikalta noin kilometrin verran
länteen. Koordinaattien osoittamasta paikasta kerrotaan joitakin vuosia
sitten löytyneen luita, joten tällä rannanpuoleisella niittykaistalla,
vanhan varastorakennuksen takana lienee ollut vanhaa kirkkomaata. Kivi-
aita ja sitä kiertävä tie ovat nuorempaa perua. Vesistösuunnitelman mu-
kaan Kirkkokosken voimalan rakennustyöt ulottuvat vaikutuksiltaan aivan
tämän alueen kupeeseen (ks. karttaote s. 53). Kirveslöytö lienee saatu
puheena olevan sillan kupeesta, mutta tarkkaa paikkaa ei voitu määrittää.
Alue on kyläkeskustaa ja niinmuodoin tiheään rakennettua. Salo (1968,
s. 89) ajoittaa tyyppiin I:1 sijoittamansa onsikirveen esiroomalaisen
rautakauden (n. 500-0 eKr.) periodiin B.

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskarttaote s.53 .
- ks. Kivikoski, Ella, 1947. Suomen rautateiden kuvasto I. s. 19, Tl.
8./k. 59
- ks. Kivikoski, Ella, 1973. Die Eisenzeit Finnlands, s. 26, abb. 59.
- ks. Meinander, C.F.M. 1950. Etelä-Pohjanmaan historia I. s. 32 ja 200,
ab.. 16.
- ks. Salo, Unto, 1968. Die Fruhrömische Zeit in Finnland. SMYA 67, s.
89, ja 160-161. T. 45/k. 3.
- lisäyksiä:



Kirkkolammen
sään. pato

Kirkkokosken
voimalaitos

KM 6045:11

6 983

6 982

6 981

6 980

Ote peruskartasta 1333 10 + 2311 01 YLISTARO. 1:20 000, 1969.

24. YLISTARO

peruskartta 1333 10 + 2311 01 YLISTARO

x = 6986 57 p = 6993 88

y = 574 92 i = 270 75

z = n. 29

(= päätalon koordinaatit)

Heikkola, Korkoistenvuori (Uusi-Heiska)

myöhäiskivikautinen tai pronssikautinen asuinpaikka, luokka II

Löydöt:

Ylistaron museo, reikäkivi, jonka Sulo Kivikoski löysi tilansa tielle Korkooseen vuorelta tuodusta sorasta. Useita vuosia tämän jälkeen kottiseutututkimusretkikunta (ks. s. 38) toimitti silloisen maakuntaliiton sihteerin, Väinö Tuomaalan kautta lisäksi hiekanotto paikalta KM 13625: kvartsi-iskoksia 3 kpl, jotka FM Ville Luho määritteli asuinpaikkalöydöiksi. Diar. 16.10.1954.

Maanomistaja:

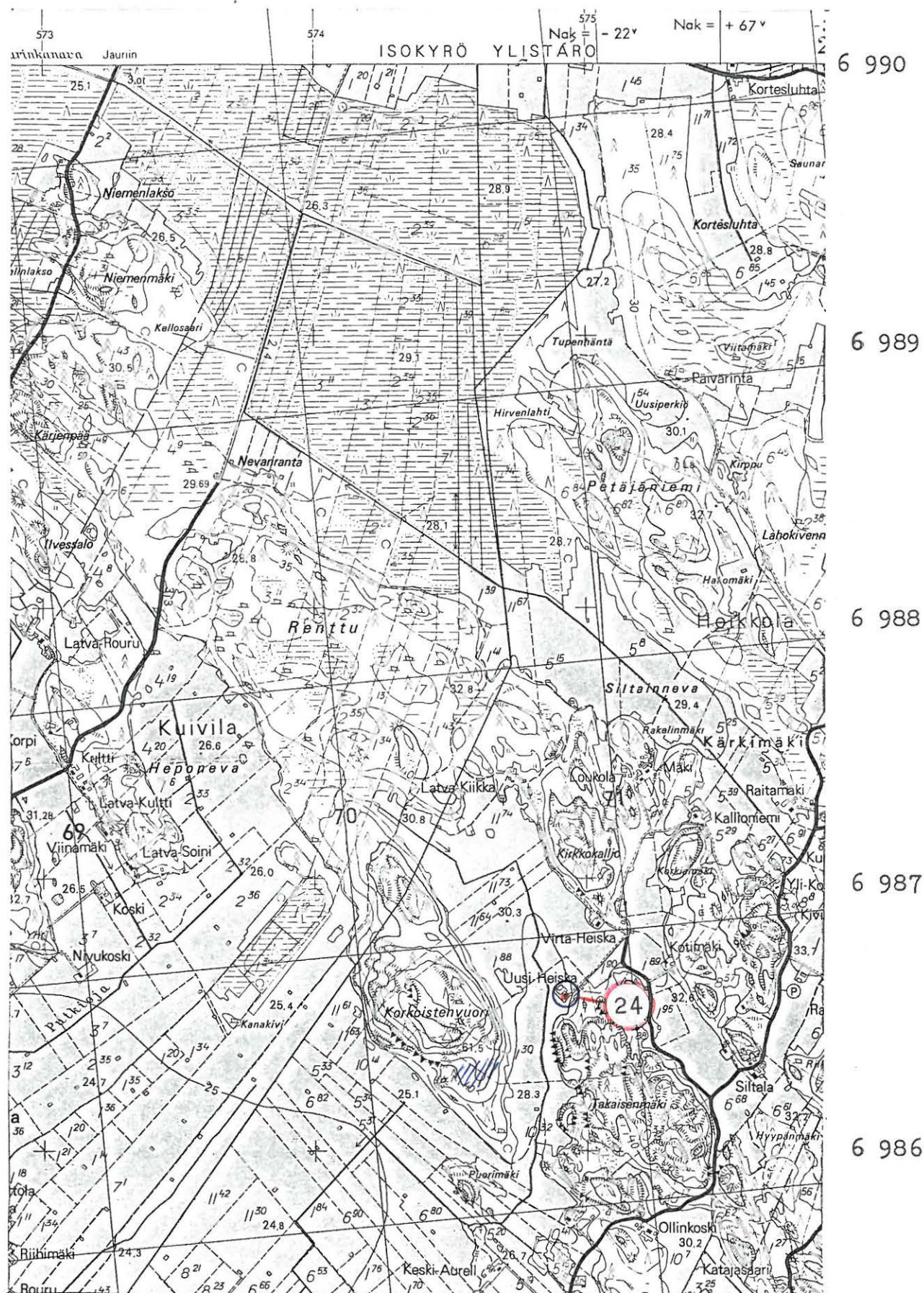
Korkoistenvuori on kolme kilometriä Ylistaron kirkosta luoteeseen oleva korkea (61,5 m ymp), luode-kaakko -suuntainen kivikkoharjanne, jonka rotkomaisen jyrkkä lounaissivu aukeaa peltojen yli kohti Kyrönjoen uomaa. Paikalla käydessämme oli Uusi-Heiska, kyseisen löytöpaikan omistaneen isännän kotitalo jo autioitunut, eikä Virta-Heiskaa asuttava sukulaisperhe tuntenut löytöjä. Korkoistenvuorella ei ole kuitenkaan asuinpaikkaksi soveliaista maastoa tai soramaata yli 40 m ymp, joten löydöt voivat kuulua vain myöhäiskivikautiseen tai pronssikautiseen asuinpaikkaan. Vuoren itäreunalla on paikoin savensekaista hiekkamaata.

Valokuvat:

Diat:

- ks. HS9.7.54
- ks. US 11.7.54
- ks. peruskarttaote s. 55
- lisäyksiä:

Asj. ei voi olla paikallaan



4/2 975 01 0002

25. YLISTARO

SKL 2

peruskartta 2311 04 MALKAMÄKI

x = 6980 75 p = 6987 58

y = 430 30 i = 278 00

z = n. 36

Kaukola (Varesvuo), Saari

pronssikautinen asuinpaikka, luokka II

Löydöt:

KM 13662: nelikulmainen tasataltta, oliviinidiabaasia, jonka Kerttu Saari löysi noin vuonna 1939 Varesvuon kylästä, Iisakki Saaren talon Korpiluhdasta. Yo Aarne Kopisto toi esineen museokokoelmiin virkamatkaltaan Ylistarosta vuonna 1954. Diar. 14.12.1954.

KM 17664:1, 4: kvartsiesineitä 2 kpl,

2, 3, 5: kvartsiytimiä?

6: kvartsi-iskoksia 9 kpl, jotka FM Kerttu Itkonen löysi Varesvuon Saaren pellolta, Tuppihallion länsipuolelta. Ks. tark. kert. Diar. 28.9.1968.

Maanomistaja: RN:o 2:40

Saaren talo sijaitsee Viitalasta Varesvuohon vievän tien itäpuolella ja Linnanloukkoon vievän tien koillispuolella. Saaren tilan ja Tuppihallion välisellä pellolla olevan asuinpaikan paikallisti FM Kerttu Itkonen vuonna 1968 suorittamassaan luokitus- ja inventointityössä (ks. kohta: Malkamäki 1, Saari). Mäenrinteen laidassa olevasta hiekkamaasta ja lännempänä savesta hän totesi löytyvän melko runsaasti kvartsi-iskoksia. Paikalla käydessämme oli iskoksia löydettävissä viljapellostakin jonkin verran. Aikaisemmin löytynyt tasataltta KM 13662 on mahdollisesti peräisin lähietäältä, vaikka tarkkaa paikkaa ei voitu selvittää. Rannansiirtymiskronologian mukaan (vrt. s. 8) voidaan löytöpaikka ajoittaa varhaisintaan vuoden 1200 eKr. vaiheille, joten kyse on pronssikautisesta asuinpaikasta.

Valokuvat: f. 33964 (K. Itkonen 1968)Diat:

- ks. US 15.6.54
- ks. Ylistaron luokitustarkastus ja inventointikertomus vuodelta 1969, kohde Malkamäki 1. Esihist. tston top. ark.
- ks. peruskarttaote s. 58
- lisäyksiä:

26. YLISTARO

SKL 3

M/12 975 01 1003

peruskartta 2311 04 MALKAMÄKI

x = 6980 20-25 p = 6988 00-05

y = 430 42-51 i = 28 16-22

z = n. 38-50

(= kahden kivilatomuksen koordinaatit)

Kaukola (Varesvuo), Tuppimäki

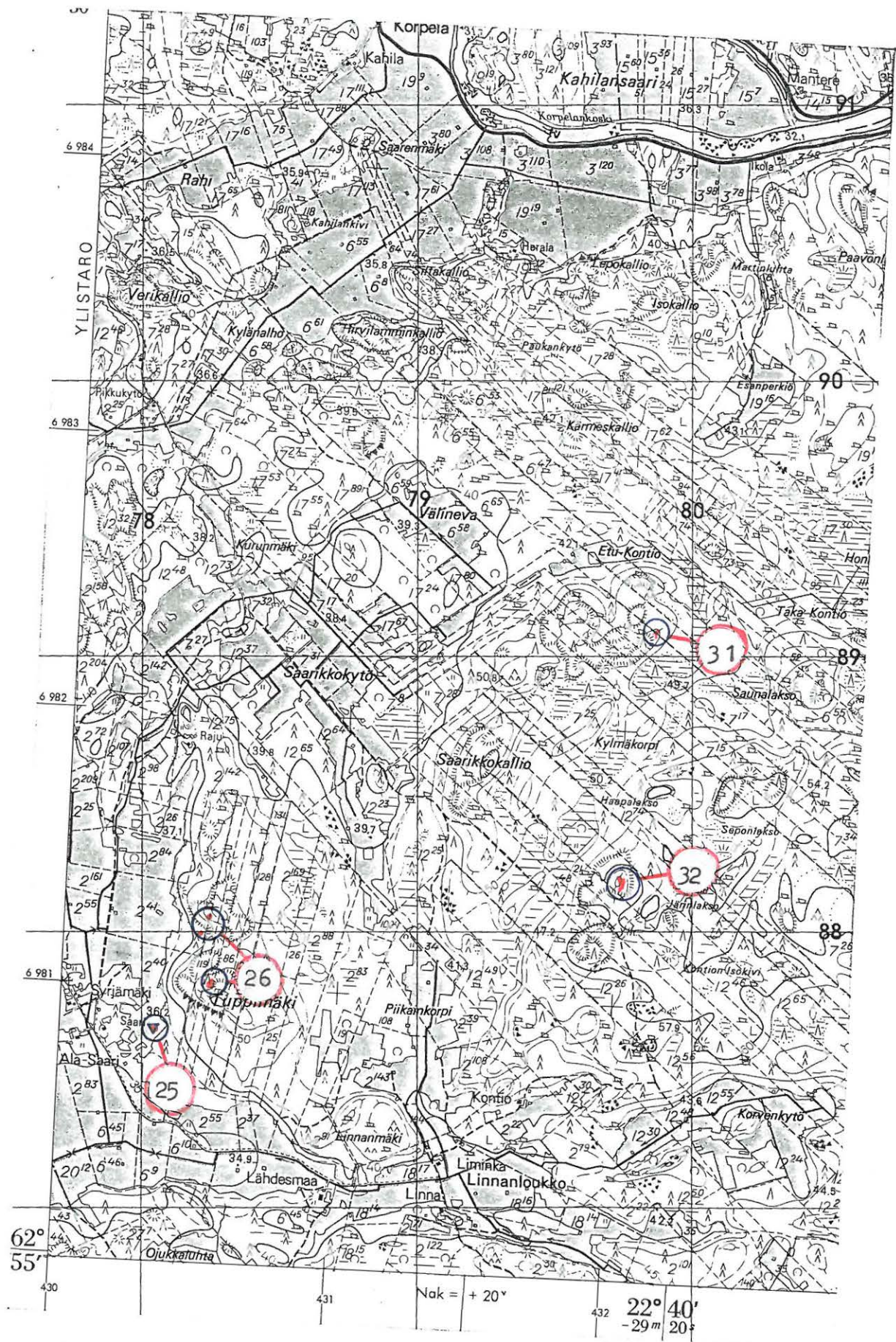
kaksi epämääräistä kivilatomusta, luokka II

Löydöt: -Maanomistaja: RN:o 2:41

Tuppimäki (-kallio) sijaitsee Kainaston-Viitalankylän -tiestä itään Linnanloukkoon johtavan tien koillispuolella. Mäki on lounaisrinteeltään rotkomaisen jyrkkä, muutoin laakea ja pääosin paljas kallionlaki, johon paikalla 1968 käynyt FM Kerttu Itkonen paikallisti yo Aarne Kopiston vuonna 1954 mainitseman (US 15.6.54), halkaisijaltaan noin 8 m laajan rökkiön. Itkosen oppaana toiminut koululainen Juhani Saari tunsi rökkiön, mutta ei tuolloin sitä löytänyt. Tarkastuskertomuksessaan (ks. kohta Malkamäki 2, Tuppi-kallio) Itkonen arvelee rökkiön olevan etelälaidalla olevan jyrkänteen lähellä. Paikalla käydessämme ei siellä laajalti tutkittaessakaan näkynyt mainittua latomusta. Kopiston antamasta lehtitiedosta ei käy ilmi Varesvuota ja kiinteän kallion lakea tarkempaa tietoa sijainnista. Noin 450 m Saaren talosta koilliseen todettiin peltoa reunustavassa metsikössä, kallion alarinteessä rökkiömäinen, noin 5 m laaja ja alle metrin korkuinen turvettunut latomus, joka saattaa kuitenkin olla peltoraunio tms. Ylemmällä tasolla oleva rökkiö on paljaalla kallio-pohjalla oleva, pienialainen, noin 3-4 m laaja kiveys, jossa todettiin vain pari kivikertaa. Alueella on muitakin pieniä kiveyksiä, joita ei voi kuitenkaan luokitella hautarökkiöiksi.

Valokuvat:Diat:

- ks. FM K. Itkosen tark. kert. 1968, esihist. tston top. ark.
- ks. HS 9.6.54
- ks. US 15.6.54
- ks. peruskarttaote s. 58
- lisäyksiä:



Ote peruskartasta 2311 04 MALKAMÄKI. 1:20 000, 1969.

27. YLISTARO

peruskartta 1244 12 ORISBERG

x = 6976 98

y = 574 55

z = n. 36

Torkkola, Pihlajakorpi

kivikautinen löytöpaikka, luokka III

Löydöt:

Veneenmuotoinen vasarakirves, jota säilytetään Ylistaron kotiseutumuseossa. Esineen löysi noin vuonna 1967 Viemerön taloa isännöivä Reijo Tikka ojankaivuutöissä.

Maanomistaja: RN:o 3:74, Reijo Tikka, 61430 Alhojoki

Löytöpaikka sijaitsee noin 6 km Ylistaron kirkolta lounaaseen, Toreenmettä-nimisen louhikkoalueen länsipuolella olevalla vetisellä peltoalueella. Paikalla on suurten irtokivien kattamaa savikkoa. Merenpintakorkeuden ja maannoksen perusteella voidaan varmuudella luokitella esine veteen hukatuksi. Alue on tarkalleen 1,7 km Viemerön tilalta etelään.

Valokuvat: f. 63532 (k. 34, s. 87)

Diat: 10002

- ks. peruskarttaote s. 60

- lisäyksiä:



Ote peruskartasta 1244 12 ORISBERG. 1:20 000, 1970.

28. YLISTARO

peruskartta 2311 05 KOSOLA

x = 6991 32 p = 6997 80

y = 437 09 i = 285 27

z = n. 52,5

(= päärakennuksen koordinaatit)

Lahti, Riitamäki

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt:

Ylistaro-seuran hallussa oleva suiponsoikea reikäkivi, jonka Eino Riitamäki löysi peltotöissä vuonna 1950 Mettälän kylän (nyk. Lahti) Riitamäen talon Alavainio-nimiseltä kartanopellolta.

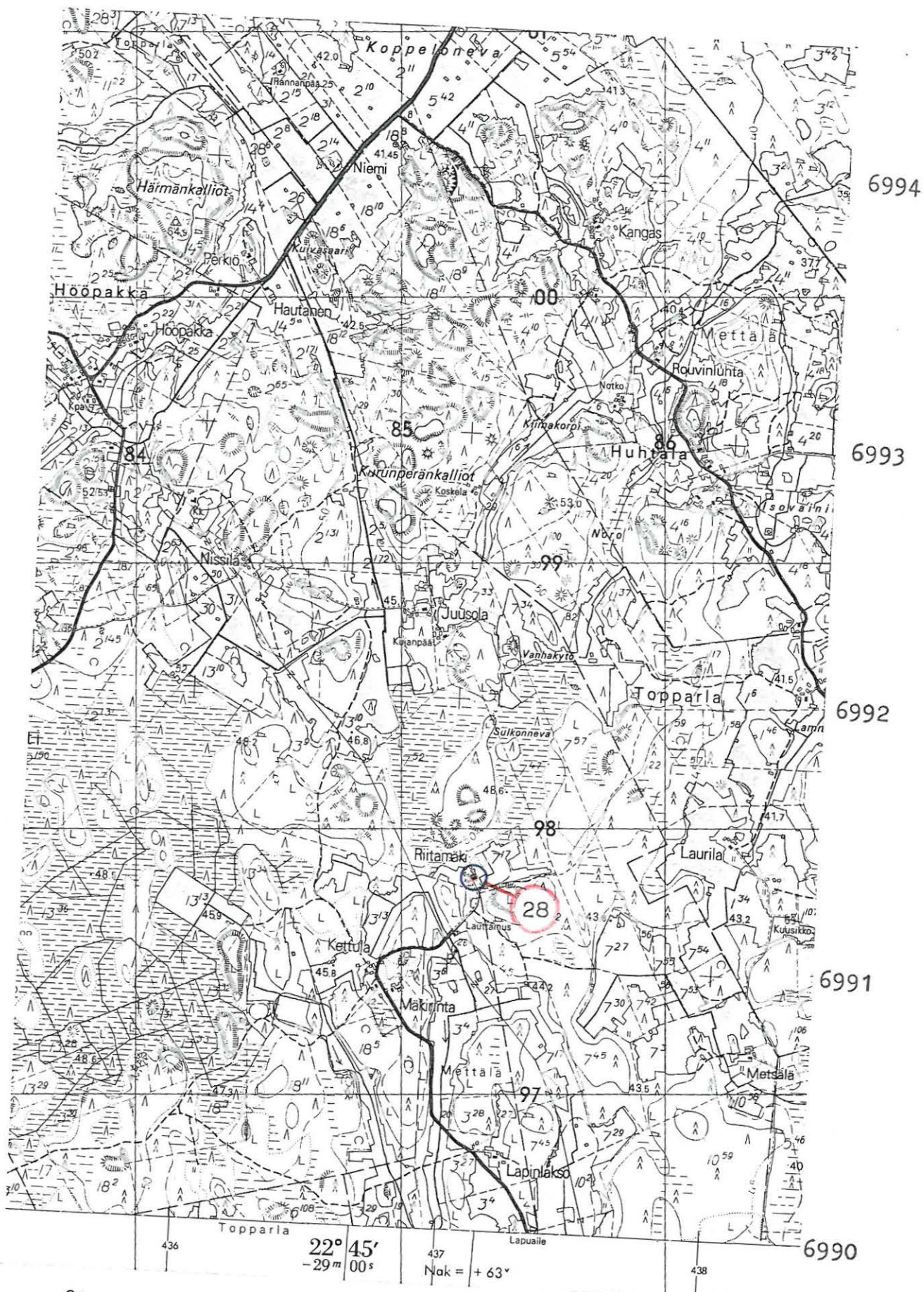
Maanomistaja: RN:o 7:17

Riitamäen tila sijaitsee Vaasa-Lapua -tien pohjoispuolella, Myllykosken kohdalta noin 2,5 km pohjoiseen vievän tien päätepisteessä. Tila oli nykyisellään muuttunut kesäasunnoksi, eikä löytöpaikkaa voitu tarkemmin arvioida. Mahdollisesti kyseinen pelto on talon koillispuolella, mutta asuinpaikkaan viittaavia löytöjä ei paikalla todettu. Maaperä on paikoin hiekansekaista savikkoa.

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskarttaote s. 62
- lisäyksiä:



Ote peruskartasta 2311 05 KOSOLA. 1:20 000, 1969.

AJALTAAN EPÄMÄÄRÄISET KOHTEET JA LUONNONMUODOSTUMAT

29. YLISTARO peruskartta 1333 11 + 2311 02 LEHMÄJOKI
 x = 6994 85 p = 7001 75
 y = 428 09 i = 276 45
 z = n. 67,3
 ks. peruskarttaote s. 64

Untamala, Kirkkokallio. Paikalla on avokallion harjalle, etelä-pohjoinen -suuntaisesti syntynyt, useita kymmeniä metrejä pitkä **luontainen kivikko**, jossa olleita röykkiömäisiä kasaumia on kaiveltu kuopille. Tästä paikasta tiedetään kirjoitetun joitakin lehtiuutisia. RN:o 3:15. Sijainti: noin 800 m Ylistaro kk-Untamala -tieltä länteen. Paikka lukeutuu Ulvilan kylään.

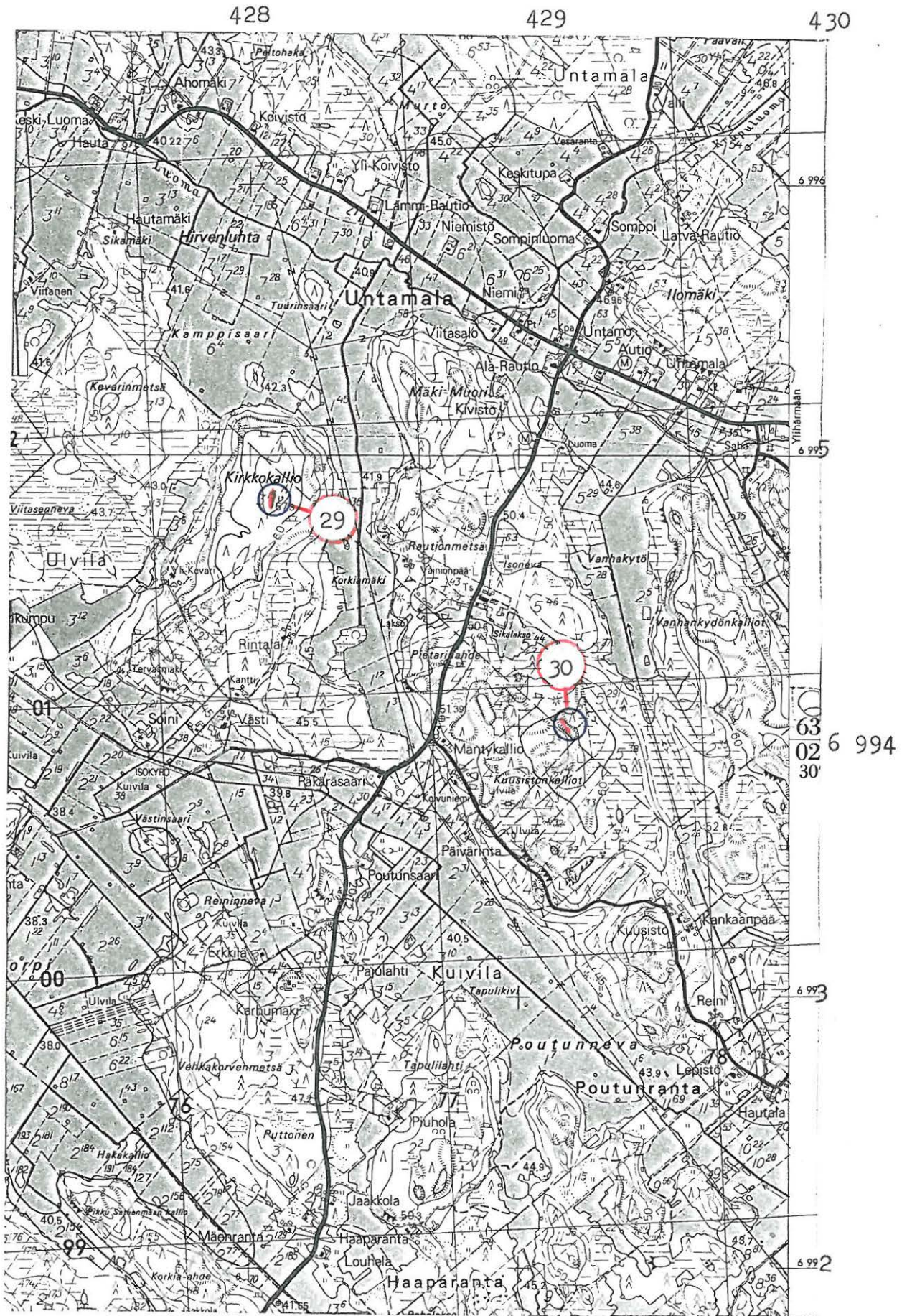
30. YLISTARO peruskartta 1333 11 + 2311 02 LEHMÄJOKI
 x = 6994 00 p = 7000 83
 y = 429 17 i = 277 50
 z = n. 65
 ks. peruskarttaote s. 64

Untamala, Mäntykallio: Paikalla on avokalliota, jonka harjanteella on muutamia hajanaisia kivikoita. Ne voidaan lukea luontaisiin kasautumiin, joita löytyy alueelta kallionkielekkeiden välisistä notkelmista. RN:o 5:46. Sijainti: noin 450 m Ylistaro kk-Untamala -tieltä itään. Alueesta voi käyttää myös nimitystä: "Kuusistonkalliot".

31. YLISTARO peruskartta 2311 04 MALKAMÄKI
 x = 6982 34 p = 6989 05
 y = 432 05 i = 279 82
 z = n. 55
 ks. peruskarttaote s. 58

Kaukola, Etu-Kontio: Korpialueella oleva hakkuuaukea, jossa louhikon keskellä latomusta muistuttavaa kivikkoa, suurta luontaista kiveystä mäen itäreunalla. Vastaavia muodostumia on tällä kallioisella metsäalueella melko paljon. RN:o 7:17.

32. YLISTARO peruskartta 2311 04 MALKAMÄKI
 x = 6981 45 p = 6988 18
 y = 432 00 i = 279 73
 z = n. 65
 ks. peruskarttaote s. 58



Ote perus kartasta 1333 11 + 2311 02 LEHMÄJOKI, 1:20 000, 1969.

Kaukola, Järinlakso: Kalliosaareke metsäalueen keskellä, jossa laaja-alais-
ta luontaista kivikkoa. RN:o 12:46.

33. YLISTARO peruskartta 2311 04 MALKAMÄKI
x = 6983 37 p = 6989 73
y = 439 32 i = 287 12
z = n. 33
ks. peruskarttaote s. 23

Heikkola (Malkamäki), Rajamäenkoski: Kyrönjoen uomassa oleva löytöpaikka,
josta kesällä 1985 löytyi kirkkoveneen ranka. RN:o 10:43.

34. YLISTARO peruskartta 1333 10 + 2311 01 YLISTARO
x = 6983 96 p = 6990 85
y = 428 85 i = 276 71
z = n. 45
ks. peruskarttaote s. 66

Ylistaro kk, Viitala: Pyöreähkö mäki kahden samanlaisen kohouman etelä-
puolella (Rinta- ja Riihimäki) Viitalasta Varesvuohon vievän tien itä-
puolella n. 350 m. Laen itäreunassa on turvettunuttaluontaista kivikkoa.
RN:o 2:91.

35. YLISTARO peruskartta 1333 10 + 2311 01 YLISTARO
x = 6986 32 p = 6993 19
y = 428 96 i = 276 93
z = 35,5
ks. peruskarttaote s. 35

Ylistaro kk, Kyläinpää: Latva-Tuiskun tilan eteläpuolella oleva suuri
siirtolohkare, ns. "Pakokivi", jonka luoteiskyljessä on noin metrin sy-
vyinen vaakasuora onkalo. Sisältä mainitaan löydetyn hiiltä. Sijainti:
keskellä peltoa, tilasta n. 220 m etelään. RN:o 9:44.

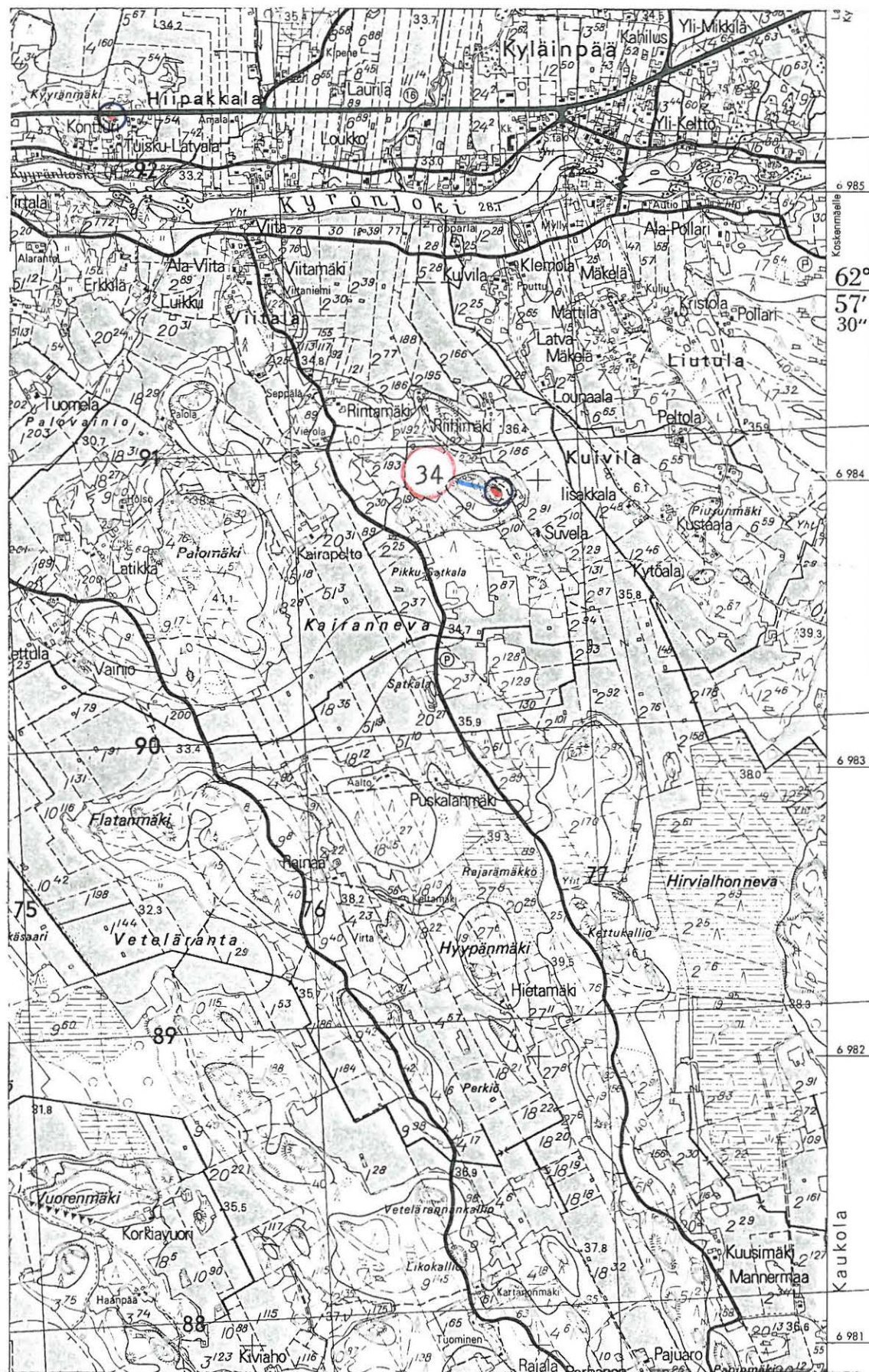
36. YLISTARO peruskartta 2311 07 LAPUA
x = 6981 22 p = 6987 57
y = 440 03 i = 287 74
z = n. 33
ks. peruskarttaote s. 68

Topparla, Malkamäki, Naarminkivi: Keskellä Kyrönjoen koskea oleva, kart-
taan merkitty suuri kivi, jossa väitetään olevan kirjoitusta.

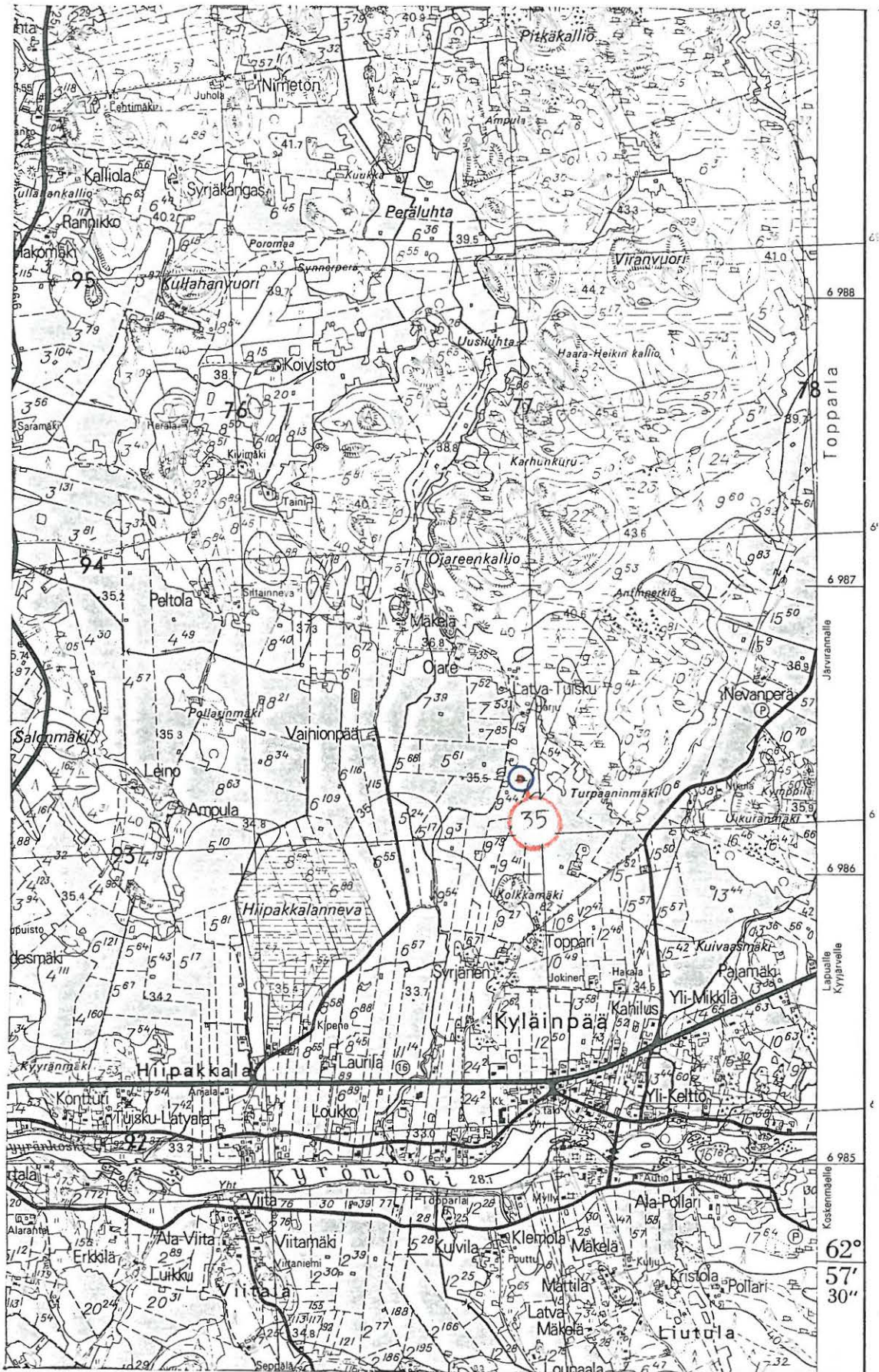
428

429

430



Ote peruskartasta 1333 10 + 2311 01 YLISTARO, 1:20 000, 1969.



Ote peruskartasta 1333 10+2311 01 YLISTARC.1:20 000, 1970.



Ote peruskartasta 2311 07 LAPUA. 1:20 000, 1969.

Vesistösuunnitelman vaikutus löytökohteisiin

Nykyisen vesistösuunnitelman mukaan vaikuttaa siltä, että tunnetut muinaisjäännökset ovat pääosin toimenpidealueen ulkopuolella tai aivan tulvavesirajan tuntumassa. Alhaisimmillaan kivikautiset asuin- ja löytöpaikat ovat tällä alueella vesistösuunnitelmassa luonnosmaisesti hahmotetun, noin 40 m ymp olevaa korkeuskäyrää seuraavalla tulvakorkeudella. Tällainen on myös Seinäjoen Niemistön tilan RN:o 8:144 peltomaalla sijaitseva kivikautinen asuinpaikka (Torvinen 1979, s. 17, kohde 1 ja tämä kertomus s. 14). Mainitun kertomuksen tarkemmin rajaamattomat kohteet: Seinäjoki 41 ja 42 (ks. myös tämä kertomus s. 17-18) ovat vastaavalla korkeudella. Hanhikosken Kuparin tilan RN:o 19:19 (YLISTARO 11, ks. s. 24) alueella olevan kivikautisen asuinpaikan vaiheilla on suunnitelman mukaan odotettavissa tien korotustöitä, jotka saattavat uhata kyseistä kohdetta. Vastaavasti voidaan olettaa rakennustoiminnassa tarvittavan maa-aineksen oton vaarantavan kauempanakin itse toimenpidealueelta olevia kohteita, lähinnä Topparlan Viinapränninlakson (ks. s. 27) kaltaisia kivikauden löytöpaikkoja, jotka tulisi myös huomioida suunnitelmia mahdollisesti toimenpantaessa.

Ylistaron kirkonkylään, Kirkkokosken vaiheille kaavailtu silta saattaa myös käytännössä ulottua toimenpiteiltään alueella mahdollisesti olevaan (ks. s. 52) historiallisen? ajan kalmistoon ja esiroomalaiseen rautakauden ajoittuvan onnikirveen (KM 2086:230) arvioidun löytöpaikan vaiheille. Mikäli nämä havainnot eivät itse suunnitelmiin tule muuten vaikuttamaan ja jäävät alueen ulkopuolelle, on ne kuitenkin huomioitava ja tarvittaessa työn suorittaja on velvollinen ilmoittamaan asiasta museovierastolle, sekä keskeyttämään työn mainitussa kohdassa toistaiseksi, kunnes paikka on voitu tarkastaa (muinaismuistolaki n:o 295/1963, 14 §). Korkeusolosuhteet huomioiden mahdollinen rautakautinen asutus Ylistarossa on voinut sijaita aivan jokivarressa (Hiipakankylän tienoilla?) ja esiroomalaisen rautakauden sekä pronssikauden osalta kunnan länsi- ja luoteisosassa. Kertomuksessa mainitut kohteet liittyvät kuitenkin lähinnä vesistösuunnitelman mahdolliseen vaikutuspiiriin, myöhäiskivikautisille merenrantakorkeuksille.

DIALUETTELO

- 10002 Ylistaro 27 Torkkola Pihlajakorpi. Kivikautinen löytöpaikka. Veneenmuotoinen kirves (Ylistaron kotiseutumuseo) on löydetty vetiseltä pellolta. Kuvattu etelästä. Foto: M.H.
- 10003 Ylistaro 4 Topparla Kotipelto. Lauri Niemen hallussa oleva tasakantainen kvartsinuolenkärki on löydetty pellon keskeltä. Kuvattu koillisesta. Foto: M.H.
- 10004 Ylistaro 4 Topparla Kotipelto. Lauri Niemen hallussa oleva tasakantainen kvartsinuolenkärki.
- 10005 Ylistaro 5 Topparla Kitinkangas. Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee metsätien molemmiin puolin olevissa hiekkakuopissa ja niiden ympäristössä. (KM 22974). Lp. 1 sijaitsee tien oikealla puolella ja lp. 2 tien vasemmalla puolen ja lp. 3 metsänrajassa. Kuvattu etelästä. Foto: M.H.
- 10006 Ylistaro 5 Topparla Kitinkangas. Ed. asuinpaikka. Etualalla itäpuolinen vedellä täyttynyt hiekkakuoppa. Lp. 1 sijaitsee tien etupuolella, kuvan keskellä ja lp. 2 kuvan oikeassa reunassa. Kuvattu koillisesta. Foto: M.H.
- 10007 Ylistaro 7 Topparla Kangas. Myöhäiskivi-/varhaismetallikautinen asuinpaikka (KM 22975) sijaitsee hiekkakuopan takana. Kuva luoteesta. Foto: M.H.
- 10008 Ylistaro 7 Topparla Kangas. Myöhäiskivi-/varhaismetallikautinen asuinpaikka kuvattuna idästä. Lp. 3 sijaitsee tien vasemmalla puolen ja lp. 2 tien oikealla puolen. Foto: M.H.
- 10009 Ylistaro 8 Topparla Viinapränninlakso. Kivikautinen asuinpaikka (KM 22976:1-8) a:n jäännökset metsänreunassa etelään avautuvalla entisellä rantaterassilla. Löytöalue 2 sijaitsee kuvan vasemmassa reunassa ja löytöalue 3 kuvan oikeassa reunassa. Välissä on juoksutusoja. Kuva luoteesta. Foto: M.H.

- 10010 Ylistaro 8 Topparla Viinapränninlakso. Kivikautinen asuinpaikka b (KM 22976:9-10) kuvattuna lännestä. Foto: M.H.
- 10011 Ylistaro 12 Lahti Pohjanlahti. Pronssikautinen röykkiö?, halkaisijaltaan n. 21 m. Kuvattu lounaasta. Foto: M.H.
- 10012 Ylistaro 12 Lahti Pohjanlahti. Pronssikautinen röykkiö? Kuvattu etelästä. Foto: M.H.
- 10013 Ylistaro 12 Lahti Pohjanlahti. Pronssikautisen röykkiön pahoin hajonnutta keskuskiveystä. Kuvattu etelästä. Foto: M.H.
- 10014 Ylistaro 14 Heikkola, yhteismaa ja Latva-Hirvi. Kivikautinen asuinpaikka (KM 7759, 13664, 17201 ja 22977) yhteismaalla sijaitsevan hiekkakuopan kohdalla. Taustalla sijaitsevat pellot. Kuvattu etelästä. Foto: M.H.
- 10015 Ylistaro 14 Heikkola, yhteismaa ja Latva-Hirvi. Kivikautinen asuinpaikka Latva-Hirven tilan pellonreunassa. Kuvattu kaakosta. Foto: M.H.
- 10016 Ylistaro 15 Heikkola Isosaari. Kivikautinen asuinpaikka (KM 22978) sijaitsee pellon ja metsän rajassa hienohiekkaisessa maassa. Kuvattu pohjoisesta. Foto: M.H.
- 10017 Ylistaro 15 Heikkola Isosaari. Kivikautinen asuinpaikka, josta ovat löydöt KM 22978. Kuvattu etelästä. Foto: M.H.
- 10018 Ylistaro 16 Heikkola Kupulakallio. Pyyntikuoppa (2 x 2 x 0,5 m), joita sijaitsi 13 ketjumaisena rivinä Kupulakallion ja muinaisen lahden välissä hiekkakankaalla. Kuvattu lounaasta. Foto: M.H.
- 10019 Ylistaro 17 Untamala Yli-Lammi. Kivikautinen asuinpaikka (KM 22979) sijaitsee etelään loivasti laskevalla hiekkapohjaisella peltorinteellä. Kuvattu kaakosta. Foto: M.H.
- 10020 Ylistaro 17 Untamala Yli-Lammi. Kts. ed. Kuvattu lännestä. Foto: M.H.

10021 Ylistaro 18 Untamala Raunionkallio. Historiallisen ajan pakolin-
na. Kuvan keskellä näkyy muurinpätkä. Kuvattu kaakosta. Foto:
M.H.

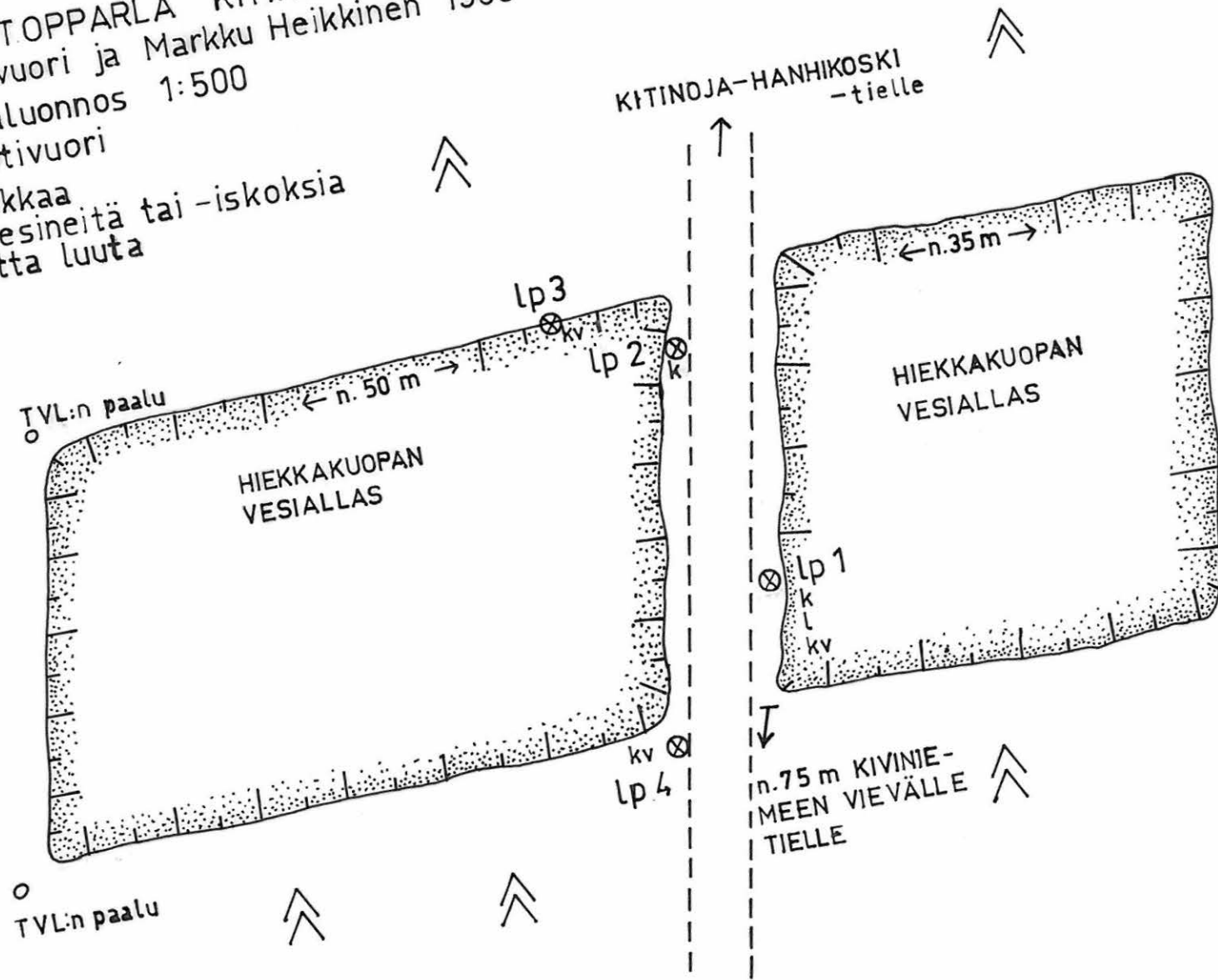
NEGATIIVILUETTELO

- 63501-504 Kuvat 2-5. Ylistaro 5 Topparla Kitinkangas. Kivikautinen asuinpaikka (KM 22974) sijaitsee Metsätien molemmin puolin olevissa hiekkakuopissa ja niiden ympäristössä. Lp. 1 sijaitsee nuolen osoittamassa paikassa tien oikealla puolen, lp. 2 tien vasemmalla puolen ja lp. 3 metsänrajassa. Kuvattu etelästä. Foto: M.H.
- 63505-506 Kuvat 6-7. Ylistaro 5 Topparla Kitinkangas Ed. asuinpaikka. Etualalla itäpuolinen vedellä täyttynyt hiekkakuoppa. Löytöpaikat sijaitsevat nuolten osoittamissa kohdissa. Kuvattu koillisesta. Foto: M.H.
- 63507 Kuva 10. Ylistaro 7 Topparla Kangas. Myöhäiskivi-/varhaismetallikautinen asuinpaikka (KM 22975) kuvattuna idästä. Lp. 3 sijaitsee tien vasemmalla puolen ja lp. 2 tien oikealla puolen nuolten osoittamissa kohdissa. Foto: M.H.
- 63508-509 Kuvat 8-9. Ylistaro 7 Topparla Kangas. Ed. asuinpaikka sijaitsee nuolen osoittamassa paikassa hiekkakuopan takana. Kuva luoteesta. Foto: M.H.
- 63510-512 Kuvat 11-13. Ylistaro 8 Topparla Viinapränninlakso. Kivikautinen asuinpaikka (KM 22976:1-8) a:n jäännökset metsänreunassa etelään avautuvalla entisellä rantaterassilla. Löytöalue 2 sijaitsee vasemman nuolen ja löytöalue 3 oikean nuolen kohdalla. Nuolten välissä on juoksutus-oja. Kuvattu luoteesta. Foto: M.H.
- 63513 Kuva 22. Ylistaro 14 Heikkola, yhteismaa ja Latva-Hirvi. Kivikautinen asuinpaikka (KM 7759, 13664, 17201 ja 22977) yhteismaalla sijaitsevan hiekkakuopan kohdalla. Taustalla sijaitsevat pellot. Kuvattu etelästä. Foto: M.H.

- 63514-515 Kuvat 24-25. Ylistaro 14 Heikkola, yhteismaa ja LatvaHirvi. Kivikautinen asuinpaikka Latva-Hirven tilalla. Kuvattu idästä pellon takaa metsänrajasta. Foto: M.H.
- 63516 Kuva 23. Ylistaro 14 Heikkola, yhteismaa ja Latva-Hirvi. Kivikautinen asuinpaikka Latva-Hirven tilan pellonreunassa. Hiekkakuoppa taaempänä metsässä. Etualalla muinainen lahti. Kuvattu kaakosta. Foto: M.H.
- 63517 Kuva 27. Ylistaro 15 Heikkola, Isosaari. Kivikautinen asuinpaikka vihannesmaalla, josta ovat löydöt KM 22978:5-6 nuolen osoittamasta kohdasta. Kuvattu etelästä. Foto: M.H.
- 63518-519 Kuvat 15-16. Ylistaro 12 Lahti Pohjanlahti. Pronssikautinen röykkiö?, halkaisijaltaan n. 21 m. Kuvattu lounaasta. Foto: M.H.
- 63520-522 Kuvat 17-19. Ylistaro 12 Lahti Pohjanlahti. Pronssikautinen röykkiö?. Kuvattu etelästä. Foto: M.H.
- 63523-524 Kuvat 20-21. Ylistaro 12 Lahti Pohjanlahti. Prnssikautinen röykkiö?, kuvassa näkyy pahoin hajonnutta keskuski-veystä. Kuvattu etelästä. Foto: M.H.
- 63525 Kuva 26. Ylistaro 15 Heikkola Isosaari. Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee nuolen osoittamassa kohdassa pellon ja metsän rajassa hienohiekkaisessa maassa (KM 22978). Kuvattu pohjoisesta. Foto: M.H.
- 63526 Kuva 28. Ylistaro 16 Heikkola Kupulakallio. Pyyntikuoppa (2 x 2 x 0,5 m), joita sijaitsi 13 ketjumaisena rivinä Kupulakallion ja muinaisen lahden välissä hiekkakankaalla. Kuvattu lounaasta. Foto: M.H.
- 63527-528 Kuvat 29-30. Ylistaro 17 Untamala Yli-Lammi. Kivikautinen asuinpaikka (KM 22979) sijaitsee etelään loivasti laskevalla hiekkapohjaisella peltorinteellä. Kuvattu kaakosta. Foto: M.H.

- 63529-530 Kuvat 31-32. Ylistaro 17 Untamala Yli-Lammi. Kts. ed. Kuvattu lännestä. Foto: M.H.
- 63531 Kuva 33. Ylistaro 18 Untamala Raunionkallio. Historiallisen ajan pakolinna. Kuvan keskellä nuolen kohdalla näkyy muurinpätkä. Kuvattu kaakosta. Foto: M.H.
- 63532 Kuva 34. Ylistaro 27 Torkkola Pihlajakorpi. Kivikautinen löytöpaikka. Veneenmuotoinen kirves (Ylistaron kotiseutumuseo) on löytynyt vetiseltä pellolta. Kuvattu etelästä. Foto: M.H.
- 63533 Kuva 1. Ylistaro 4 Topparla Kotipelto. Lauri Niemen hallussa oleva tasakantainen kvartsinuolenkärki on löydetty nuolen osoittamasta paikasta pellosta. Kuvattu koillisesta. Foto: M.H.
- 63534 Kuva 14. Ylistaro 8 Topparla Viinapränninlakso. Kivikautinen asuinpaikka b (KM 22976-10) kuvattuna lännestä. Foto: M.H.

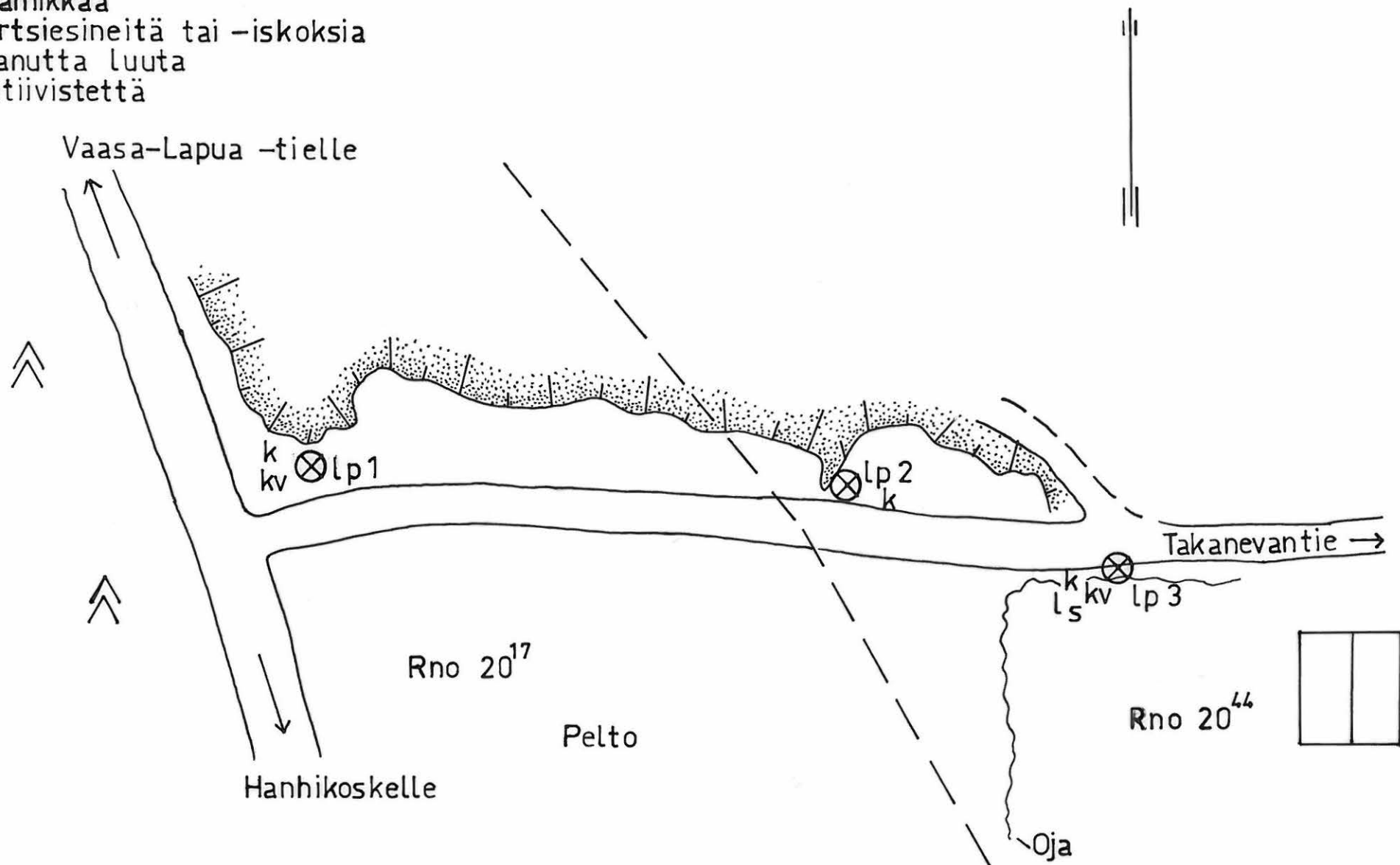
YLISTARO TOPPARLA KITINKANGAS
 Hannu Kotivuori ja Markku Heikkinen 1985
 Yleiskarttaluonnos 1:500
 Piirt. H. Kotivuori
 k keramikkaa
 kv kvartsiesineitä tai -iskoksia
 l palanutta luuta



YLISTARO TOPPARLA KANGAS
Hannu Kotivuori ja Markku Heikkinen 1985

Yleiskarttaluonnos 1:500
Piirt. H.Kotivuori

k keramikkaa
kv kvartsiesineitä tai -iskoksia
l palanutta luuta
s savitiivistettä



YLISTARO TOPPARLA VIINAPRÄNNINLAKSO

Hannu Kotivuori ja Markku Heikkinen 1985

Yleiskarttaluonnos 1:500

Piirt. H.Kotivuori

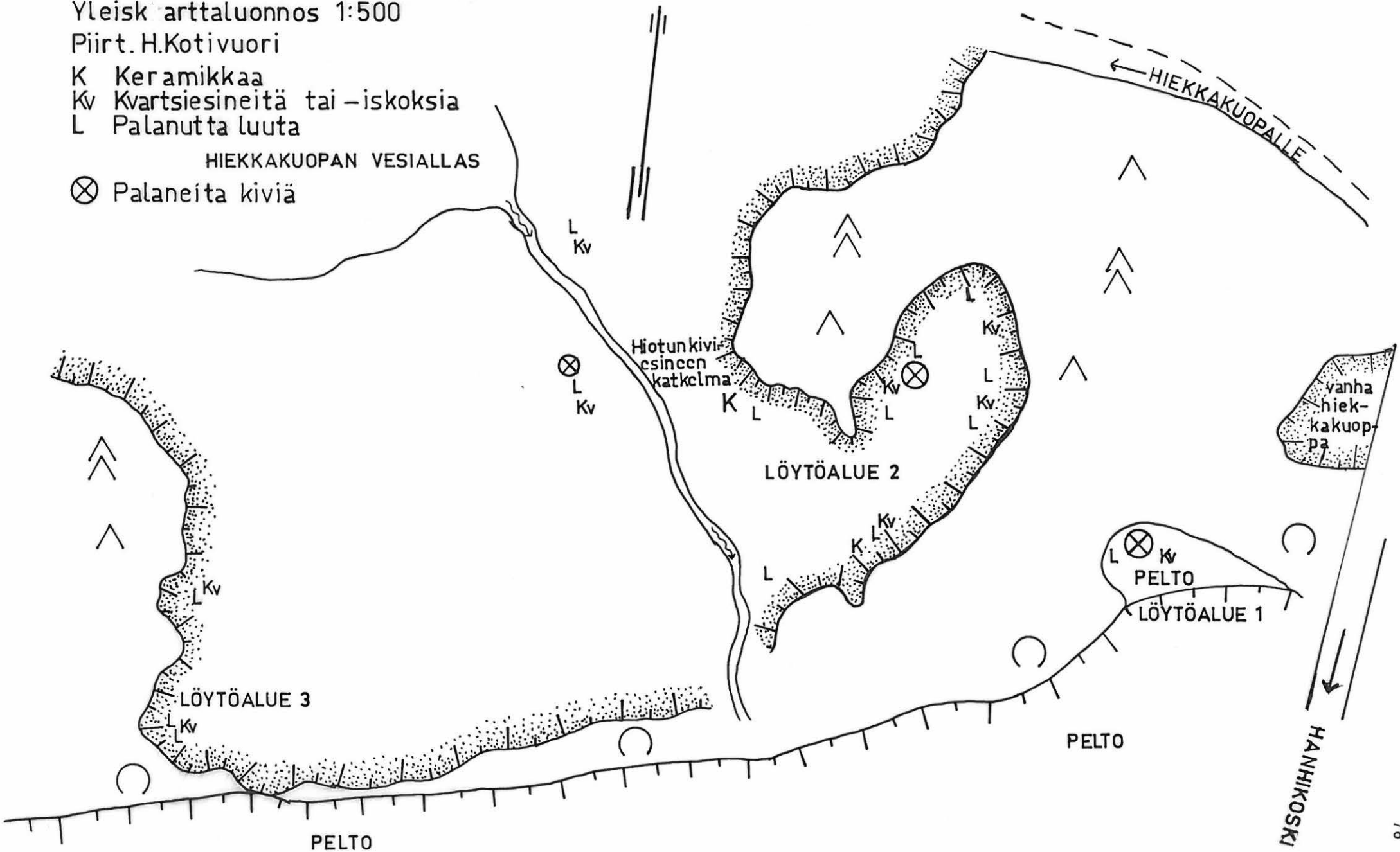
K Keramikkaa

Kv Kvartsiesineitä tai -iskoksia

L Palanutta luuta

HIEKKAKUOPAN VESIALLAS

⊗ Palaneita kiviä



YLISTARO 4 TOPPARIA KOTIPELTO

Hannu Kotivuori ja Markku Heikkinen 1985



f.63533

Kuva 1. Ylistaro 4 Topparla Kotipelto. Lauri Niemen hallussa oleva tasakantainen kvartsinuo-
lenkärki on löydetty nuolen osoit-
tamasta paikasta pellosta. Kuvattu
koillisesta. Foto:M.H.

YLISTARO 5 TOPPARLA KITINKANGAS

Hannu Kotivuori ja Markku Heikkinen 1985



f.63501

f.63502

f.63503

f.63504

Kuvat 2-5. Ylistaro 5 Topparla Kitinkangas. Kivikautinen asuinpaikka (KM 22974) sijaitsee metsätien molemmilla puolin olevissa hiekkakuopissa ja niiden ympäristössä. Lp. 1 sijaitsee nuolen osoittamassa paikassa tien oikealla puolen, lp. 2 tien vasemmalla puolen ja lp.3 metsänrajassa. Kuvattu etelästä. Foto:M.H.



f.63505

f.63506

Kuvat 6-7. Ylistaro 5 Topparla Kitinkangas. Ed. asuinpaikka. Etualalla itäpuolinen vedellä täyttynyt hiekkakuoppa. Löytöpaikat sijaitsevat nuolten osoittamissa kohdissa. Kuvattu koillisesta. Foto:M.H.

YLISTARO 7 TOPPARLA KANGAS
 Hannu Kotivuori ja Markku Heikkinen 1985



f.63508

f.63509

Kuvat 8-9. Ylistaro 7 Topparla Kangas. Myöhäiskivi-/
 varhaismetallikautinen asuinpaikka (KM 22975:1-4) si-
 jaitsee nuolen osoittamassa paikassa hiekkakuopan
 takana. Kuva luoteesta. Foto: Markku Heikkinen



f.63507

Kuva 10. Ylistaro 7 Topparla Kangas
 Ed. asuinpaikka kuvattuna idästä.

Lp. 3 sijaitsee tien vasemmalla
 puolen ja lp. 2 tien oikealla puolen
 nuolten osoittamissa kohdissa. Foto: M.H.

YLISTARO 8 TOPPARLA VIINAPRÄNNINLAKSO
 Hannu Kotivuori ja Markku Heikkinen 1985

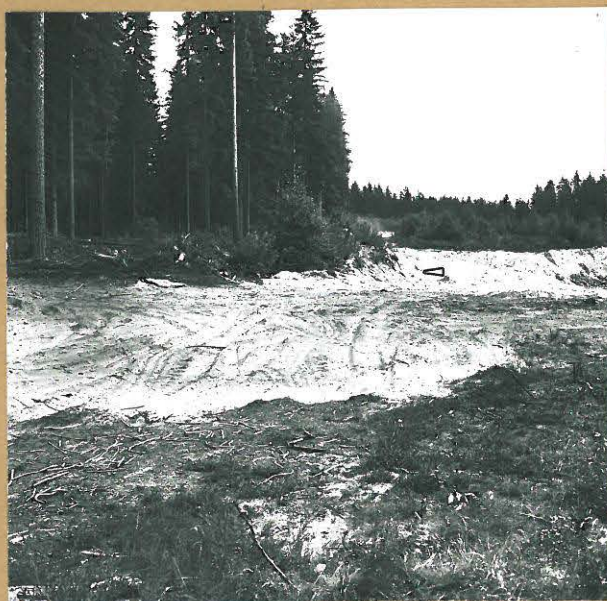


f.63510

f.63511

f.63512

Kuvat 11-13. Ylistaro 8 Topparla, Viinapränninlakso. Kivikautinen asuinpaikka (KM 22976:1-8) a:n jäännökset metsänreunassa etelään avautuvalla entisellä rantaterassilla. Löytöalue 2 sijaitsee vasemman nuolen ja löytöalue 3 oikean nuolen kohdalla. Nuolten välissä on juoksutusojia. Kuvattu luoteesta. Foto:M.H.



f.63534

Kuva 14. Ylistaro 8 Topparla, Viinapränninlakso
 Kivikautinen asuinpaikka b (KM 22976:9-10) kuvattuna lännestä.
 Foto:M.H.

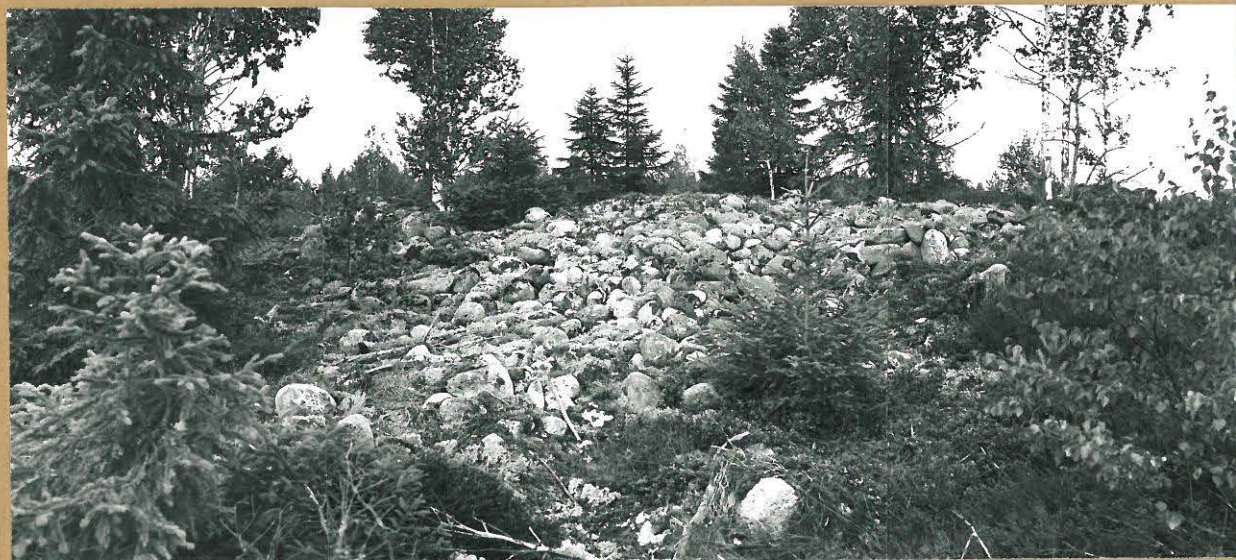
YLISTARO 12 LAHTI POHJANLAHTI
Hannu Kotivuori ja Markku Heikkinen 1985



f.63518

f.63519

Kuvat 15-16. Ylistaro 12 Lahti Pohjanlahti. Pronssikautinen röykkiö ?, halkaisijaltaan n. 21 m. Kuvattu lounaasta. Foto:M.H.

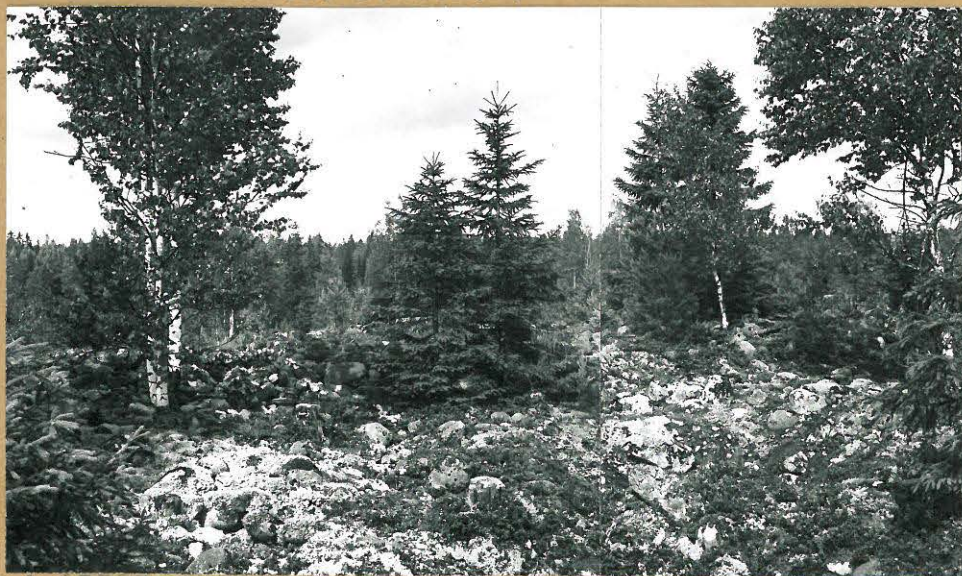


f.63520

f.63521

f.63522

Kuvat 17-19. Ylistaro 12 Lahti Pohjanlahti. Pronssikautinen röykkiö ?. Kuvattu etelästä. Foto:M.H.



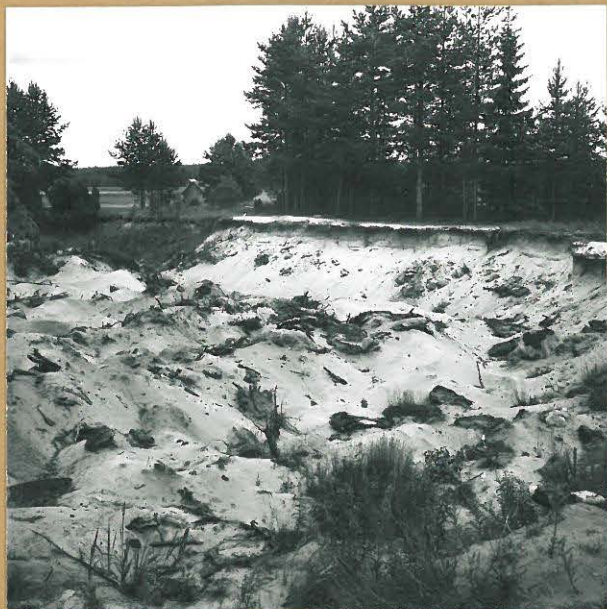
f.63523

f.63524

Kuvat 20-21. Edellisen pahoin hajonnutta keskuskiveystä. Kuvattu etelästä. Foto:M.H.

YLISTARO 14 ja 15

H.Kotivuori ja M.Heikkinen 1985



14. Heikkola, yhteismaa. Kivik. asp.
(KM 7759, 13664, 17201 ja 22977).
Taustalla pelto, etelästä. Foto:M.H.
Kuva 22. f. 63513



15. Heikkola, Isosaari. Kivik. asp.
(KM 22978:1-4). Kuvassa taustalla.
Kaakosta. Foto:M.H.
Kuva 23. f. 63516



15. Heikkola, Isosaari. Kivik. asp. Kuvassa taustalla.
Idästä. Foto: M.H.
Kuvat 24-25. f. 63514 ja 63515

YLISTARO 15 HEIKKOLA ISOSAARI JA YLISTARO 16 HEIKKOLA KUPULAKALLIO
 Hannu Kotivuori ja Markku Heikkinen 1985



f.63525
 Kuva 26. Ylistaro 15 Heikkola, Isosaari. Kivikautinen "asuinpaikka" sijaitsee nuolen osoittamassa kohdassa pellon ja metsänrajan sa hienhiekkaisessa maassa (KM 22978). Kuvattu pohjoisesta. Foto:M.H.



f.63517
 Kuva 27. Ylistaro 15 Heikkola, Isosaari. Kivikautinen "asuinpaikka" vihannesmaalla, josta ovat löydöt KM 22978:5-6 nuolen osoittamassa kohdassa. Kuvattu etelästä. Foto:M.H.



f.63526
 Kuva 28. Ylistaro 16 Heikkola, Kupulakallio. Pyyntikuoppa (2x2 x0.5 m), joita sijaitsi 13 ketju-
 maisena rivinä Kupulakallion ja mui-
 naisen lahdelman välissä hiekkakan-
 kaalla. Kuvattu lounaasta. Foto:M.H.

YLISTARO 17 UNTAMALA YLI-LAMMI
 Hannu Kotivuori ja Markku Heikkinen 1985



f.63527

f.63528

Kuvat 29-30. Ylistaro 17 Untamala Yli-Lammi
 Kivikautinen asuinpaikka (KM 22979) sijaitsee
 etelään loivasti laskevalla hiekkapohjaisella
 peltorinteellä. Kuvattu kaakosta. Foto:M.H.



f.63529

f.63530

Kuvat 31-32. Ylistaro 17 Untamala Yli-Lammi
 Kts.ed. Kuvattu lännestä. Foto:M.H.

YLISTARO 18 UNTAMALA RAUNIONKALLIO JA
YLISTARO 27 TORKKOLA PIHLAJAKORPI
Hannu Kotivuori ja Markku Heikkinen 1985



f.63531
Kuva 33. Ylistaro 18 Untamala,
Raunionkallio. Historiallisen
ajan pakolinna. Kuvan keskellä
nuolen kohdalla näkyy muurinpät-
kä. Kuva kaakosta. Foto:M.H.



f.63532
Kuva 34. Ylistaro 27 Torkkola,
Pihlajakorpi. Kivikautinen löy-
töpaikka. Veneenmuotoinen kirves
(Ylistaron kotiseutumuseo) on löy-
tynyt vetiseltä pellolta. Kuvattu
etelästä. Foto:M.H.